

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 30. mai 2018
(OR. en)

9573/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0206 (COD)

FSTR 27
SOC 354
SAN 174
CADREFIN 56
IA 155
CODEC 912

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. mai 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 382 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 382 final.

Lisatud: COM(2018) 382 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.5.2018
COM(2018) 382 final

2018/0206 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta

{SEC(2018) 273 final} - {SWD(2018) 289 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa jaoks on käes otsustav aeg, mil tema olulisuse ja edu tulevaste kümnenditel paneb paika võime jääda maailma majanduses konkurentsivõimeliseks ja tagada tööhõive, hariduse, koolituse, tervishoiu, sotsiaalse kaasatuse ja ühiskonnas aktiivse osalemise kõrge tase. Tulevikus konkurentsivõimelisema, vastupidavama ja ühtekuuluvama Euroopa rajamine tähendab inimressurssi investeerimist praegu: investeerida tuleks inimeste koolitamisest, nende oskuste arendamisest, loovusse, potentsiaali ettevõtteid luua ja uuendusi teha ning tervisesse.

Samas jäävad paljud probleemid endiselt päevakorda. Hoolimata olukorra paranemisest on töötuse ja suure vaesuse probleemid endiselt kogu ELis esmatähtsad. Sotsiaal- ja tööhõiveprobleemid valmistavad Euroopa kodanikele kõige suuremat muret ning just selles valdkonnas oodatakse liidult aktiivsemat sekkumist. Lisaks seisavad liidu ees veel järgmised probleemid:

- oskuste madal tase,
- aktiivse tööturupoliitika ja haridussüsteemi kehvad tulemused,
- uue tehnoloogiaga kaasnevad probleemid, nagu automatiseerimine ja sellega seotud uued tööhõivevormid,
- marginaalsete rühmade sotsiaalne tõrjutus ja tööjõu vähene liikuvus,
- töötajate vähene liikuvus.

Nende probleemide lahendamiseks on vaja nii poliitikaalgatusi kui ka sihipäraseid tugimeetmeid.

Vastusena kodanike üleskutsule tugevdada liidu sotsiaalset mõõdet, kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba käivitamise. Nüüd on oluline, et Euroopa institutsioonid ja liikmesriigid töötaksid koos selle nimel, et viia ellu sotsiaalõiguste sambas sisalduvad põhimõtted ja tagada sellega ettenähtud õigused.

Komisjon võttis 2. mail 2018 vastu ettepaneku järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2021–2027¹. Ettepanek kajastab olemasolevat sotsiaalset ja majanduslikku raamistikku ning sellega antakse selge vastus Euroopa avalikkuse üleskutsule luua sotsiaalsem Euroopa ja teha Euroopa Liidus suurem panus inimressurssi.

Seda silmas pidades hõlmab ettepanek Euroopa Sotsiaalfondi Pluss („ESF+“), mis on ELi jaoks peamine vahend inimestesse investeerimiseks ja Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamiseks. ESF+ koondab kokku järgmised fondid ja programmid:

- Euroopa Sotsiaalfond (ESF) ja noorte tööhõive algatus (Youth Employment Initiative – YEI, edaspidi „YEI“);
- Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD, edaspidi „FEAD“);
- tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (Employment and Social Innovation – EaSI, edaspidi „EaSI“) ja

¹ Viide: COM(2018) 322 final, 2.5.2018.

- liidu mitmeaastane tervisevaldkonna tegevusprogramm (tervisprogramm).

Eelnimetatud fondide koondamisel on kolm eesmärki:

- Suurendada inimeste toetamiseks ja nende elujärge parandamiseks välja töötatud, üksteist täiendavate ELi meetmete omavahelist sidusust ja sünergiat, luues meetmete kavandamiseks ja rakendamiseks komplekssemaid lähenemisviise.
- Suurendada paindlikkust ja võimaldada fondidel tõhusamalt reageerida majandusjuhtimise tsüklis tuvastatud probleemidele ja ELi ülestele prioriteetidele.
- Lihtsustada fondide programmitööd ja haldamist, et vähendada asutuste ja toetusesaajate halduskoormust.

Seega aitab ESF+ luua tugeva sotsiaalse Euroopa ja toetab ELi toimimise lepingu 174 kohaselt majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, mis on ELi kui stabiilse ja jätkusuutliku majandusliku ja poliitilise liidu nõuetekohaseks toimimise vajalik tingimus.

Käesolevas ettepanekus on kohaldamisajaks määratud 1. jaanuar 2021. Ettepanek esitatakse 27 liikmesriigile, vastavalt Ühendkuningriigilt Euroopa Ülemkogule 29. märtsil 2017 esitatud teatega Ühendkuningriigi kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 kohaselt.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega**

ESF+ toetab poliitikat ja prioriteete, mille eesmärk on teha edusamme täieliku tööhõive saavutamisel, töö kvaliteedi ja produktiivsuse parandamisel, töötajate geograafilise ja tööalase liikuvuse suurendamisel liidus, haridus- ja koolitussüsteemi parandamisel ning sotsiaalse kaasatuse ning tervishoiu edendamisel.

ESF+ määruse üldine poliitiline eesmärk on aidata luua toimivam ja vastupidavam „sotsiaalne Euroopa“ ja rakendada Euroopa sotsiaalõiguste sammuist ning edendada sotsiaalvaldkonna ja tööhõivealaseid prioriteete, mida toetab Euroopa majandusjuhtimise protsess. ESF+ aitab rakendada koondsuuniseid, mis võeti vastu Euroopa liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 121 ja artikli 148 lõike 4 alusel, ning Euroopa poolaasta raames vastuvõetud asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, et toetada üldist eesmärki saavutada pärast 2030. aastat arukas, kaasav ja jätkusuutlik majanduskasv (ÜRO säästva arengu eesmärgid²) ja ülespoole suunatud lähenemist. Lisaks on ESF+ eesmärk parandada tööhõivevõimalusi, suurendada sotsiaalset kaasatust, tõsta elatustaset, parandada tervishoiu taset ja töötajate liikuvust ning majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingus ja ELi põhiõiguste hartas. Samuti on ESF+ eesmärk panustada Euroopa oskuste tegevuskava elluviimisse ja kolmandate riikide kodanike integreerimisse.

Eelarve jagatud täitmise raames tagatakse väikseima võimaliku osa ja miinimumsummade kehtestamisega ESF+ kui ühe struktuurifondi jaoks, et ELi prioriteedid kajastuvad piisavalt otse Euroopa kodanikele suunatud investeeringute mahus.

• **Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtetega**

ESF+ eesmärk on suurendada sünergiat ja sidusust teiste fondidega, kes investeerivad inimkapitali arengusse. ESF+ peaks eelkõige tagama vastastikuse täiendavuse ja sünergia Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi,

² 25. septembril 2015 vastuvõetud ÜRO resolutsioon, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (European Globalisation Adjustment Fund – EGF, edaspidi „EGF“) ning Erasmuse programmi, Euroopa solidaarsuskorpuse, Varjupaiga- ja Rändefondi (Asylum and Migration Fund – AMIF, edaspidi „AMIF“), „Euroopa horisont“ programmi, digitaalse Euroopa programmi ja struktuurireformi tugiprogrammiga, sh reformide tugivahendiga.

ESF+ ja EGF täiendavad teineteist jätkuvalt, kuna ESF+ toetab endiselt eelnevaid ja ennetavaid meetmeid, samas kui EGF jääb kiirreageerivaks hädaabifondiks väljaspool finantsraamistikku.

ESF+ ja Erasmus tegutsevad samas valdkonnas, aidates inimestel omandada uusi oskusi ja ennast täiendada, et vastata majandussektorite vajadustele³, edendades infotehnoloogilist pädevust ning töötajate haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteeti. Seetõttu toetatakse ESF+ ja programmi Erasmus vahelist koostööd. Selle koostöö täpset olemust selgitatakse üksikasjalikumalt tööprogrammides ning ESF+ ja programmi Erasmus programmijuhistes, luues nii aluse tõhusa ja tulemusliku sünergia tekkimisele.

ESF+ toetab ka edaspidi kolmandate riikide kodanike keskpikka ja pikaajalist integratsiooni koostöös AMIFiga, kes lahendab kohe lahendamist vajavaid probleeme.

ESF+ eelarve jagatud täitmise haru on jätkuvalt osa ühtekuuluvuspoliitikast ja seda reguleerib peamiselt ühissätete määrus. Seega kohaldatakse samu haldamist, programmitööd, järelevalvet ja auditeerimist käsitlevaid norme enamikule teistest eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad fondidest. Liikmesriikide programmides võib ka edaspidi mitmest fondist rahastatavaid programmide kaudu ühendada Euroopa Regionaalarengu Fondi (European Regional Development Fund – ERDF, edaspidi „ERDF“) rahastamist ESF+ rahastamisega.

Tervishoiu harus antakse kohase juhtimisstruktuuriga strateegilisi suuniseid ja tehnilisi arvamusi selle haru toetamiseks ja selle osas meetmete võtmiseks. See aitab ka kaasa teadusuuringute, digitaalse turu, piirkondliku ja ühtekuuluvuspoliitika jaoks ettenähtud lisavahendite ja muude vahendite koordineerimisele.

Komisjoni ettepanekus mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kohta võeti ambitsioonikam eesmärk integreerida kliimamuutuse küsimusi kõigis ELi programmides, pühendades 25 % ELi kuludest kliimaeesmärkidele. Selle programmi panust selle üldeesmärgi saavutamisse jälgitakse liidu kliimamarkeri süsteemi kaudu asjakohasel jaotuse tasandil, sh kasutades täpsemaid meetodikaid, kui need on olemas. Komisjon jätkab iga-aastast teabe esitamist kulukohustuste assigneeringute kohta aastaelarve projekti raames.

Et toetada programmi võimaluste kasutamist kliimaeesmärkidele kaasa aitamiseks, püüab komisjon määrata kindlaks asjakohased meetmed programmi kogu ettevalmistamis-, rakendamise-, läbivaatamis- ja hindamisprotsessis.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu IX jaotises (tööhõive) ja X jaotises (sotsiaalpoliitika), eelkõige ELi toimimise lepingu artiklites 46, 149, 153, 162–166, 168, 174, 175 ja 349 on sätestatud raamistik käesoleva ettepanekuga hõlmatud meetmete jaoks.

ESF+-il on kolm haru: Esimene, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, hõlmab endist ESFi, mis põhineb ELi toimimise lepingu artiklitel 162 ja 164 ja hõlmab olulist

³ Kooskõlas oskustealase valdkondliku koostöö kavaga, mis on Euroopa oskuste tegevuskava põhimeede.

materiaalset abi puudust kannatavatele inimestele, vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 175 lõikele 3. Teine, mida rakendatakse otsese ja kaudse eelarve täitmise raames, hõlmab meetmeid, millega edendatakse tööhõivet ja sotsiaalset innovatsiooni (EaSI) vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 175 lõikele 3. Kolmas, mida rakendatakse otsese eelarve täitmise raames, puudutab stimuleerivaid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta ja parandada inimeste tervist, lähtudes ELi toimimise lepingu artiklist 168.

Käesolevas ettepanekus määratakse kindlaks ESF+ üldised eesmärgid ja toetuse ulatus, mis on määratletud erinevate eesmärkide kaudu. Selles kehtestatakse ühissätted, mis kuuluvad kohaldamisele kõigi kolme haru suhtes, ja sätteid iga haru kohta eraldi.

Lisaks sellele võttis komisjon 29. mail 2018 vastu ettepaneku ühissätete määruse kohta, et paremini koordineerida ja ühtlustada eelarve jagatud täitmise raames saadava toetuse kasutamist, mille peamine eesmärk on lihtsustada poliitika ühtset elluviimist. ESF+ haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, reguleerivad need ühissätted.

Erinevad fondid, mida hallatakse eelarve jagatud täitmise raames, taotleavad üksteist täiendavaid eesmärke ja nende eelarve täitmise viis on sama, mistõttu on määruks (EL) nr [määrus, millega kehtestatakse ühissätted] sätestatud mitmesugused ühised üldeesmärgid ja sellised üldpõhimõtted nagu partnerlus ja mitmetasandiline valitsemine. Kõnealune määrus sisaldab ka strateegilise planeerimise ja programmitöö ühiseid elemente, sealhulgas iga liikmesriigiga sõlmitava partnerluslepingu sätteid, ning selles on sätestatud ühine lähenemisviis fondide tulemuslikkuse suurendamiseks. Niisiis hõlmab see võimaldavaid tingimusi, tulemuslikkuse hindamist ning järelevalvet, aruandlust ja hindamist korda. Samuti kehtestatakse ühissätted, mis käsitlevad toetuskõlblikkuse eeskirju, ning määratakse kindlaks erikord seoses rahastamisvahendite, InvestEU kogukonna juhitud kohaliku arengu kasutamise ja finantsjuhtimisega. Mõned juhtimis- ja kontrollimeetmed on ka kõikidel fondidel ühised.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Sotsiaal- ja tööhõivepoliitika ning rahvatervise valdkonnas on ELil kas liikmesriikidega jagatud pädevus (ELi toimimise lepingu artikkel 4), pädevus võtta meetmeid oma tegevuse koordineerimise tagamiseks (ELi toimimise lepingu artikkel 5) või pädevus võtta meetmeid liikmesriikide meetmete toetamiseks, koordineerimiseks või täiendamiseks (ELi toimimise lepingu artikkel 6).

ESFi+ haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, põhineb subsidiaarsusel. Eelarve jagatud täitmise raames delegeerib komisjon strateegilise programmitöö ja rakendusülesanded ELi liikmesriikidele ja piirkondadele. Komisjon piirab ka ELi tegevust aluslepingutes sätestatud eesmärkide saavutamiseks vajalikuga. Eelarve jagatud täitmise eesmärk on tagada, et otsuseid tehakse kodanikele nii lähedal kui võimalik ja et ELi tasandi meetmed on põhjendatud, võttes arvesse riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil olevaid võimalusi. Eelarve jagatud täitmine toob Euroopa oma kodanikele lähemale ja ühendab kohalikud vajadused ja Euroopa eesmärgid⁴. Lisaks suurendab see vastutuse võtmist ELi eesmärkide täitmise eest, kuna liikmesriigid ja komisjon jagavad otsustusõigust ja vastutust.

Subsidiaarsus on ka otsese ja kaudse eelarve täitmise raames ette nähtud kahe haru alus. EaSI haru keskendub innovaatilise mõõtmega, selge ELi lisaväärtusega projektidele, mis tähendab,

⁴ Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetusesaajate huvides toimuva lihtsustamise jälgimiseks loodud kõrgetasemeline rühm (2017), „Lihtsustamise kõrgetasemelise töörühma peamised soovitusd 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika kohta“, kättesaadav: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020.

et ELi meetmed on riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil võetavatest meetmetest tulemuslikumad, saavutamaks kriitilist massi ja vähendamaks halduskoormust. Tervishoiu harus tunnistatakse ELi tervishoiu alast mõõdet ning täiendatakse ja toetatakse liikmesriikide tervishoiupoliitikat, järgides samas nende pädevust selles valdkonnas, kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 168.

- **Proportsionaalsus**

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev ettepanek kaugemale selle eesmärkide saavutamiseks vajalikust. Komisjoni ettepanekus on lähtutud proportsionaalsuse põhimõttest, kuna sellega tehakse ettepanek viia ellu täiendavaid lihtsustusi kooskõlas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetusesaajate huvides toimuva lihtsustamise jälgimiseks loodud kõrgetasemelisest rühma soovitustega⁵. Ettepanek on proportsionaalne ning on ühendanud ja konsolideerinud eeskirju ja ühendanud fonde, vähendades nii sidusrühmade koormust. Liidu ja liikmesriigi ametiasutuste halduskoormust on piiratud sellega, mis on vajalik komisjonil oma volituste täitmiseks liidu eelarve täitmisel.

- **Vahendi valik**

Valitud vahendiks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

- ***Euroopa Sotsiaalfond (ESF)***

Tugevused: ESF programmi 2000–2006. aasta⁶ ja 2007–2013. aasta järelhindamistes⁷ tunnustati ESFi investeringuid asjakohaste, tulemuslike ja tõhusatena. Fondi tegevus oli paljude ELi kodanikeni, eelkõige enim abi vajavate inimesteni jõudmisel tulemuslik. Seda seetõttu, et ESF jagas märkimisväärsed rahalisi vahendeid liikmesriikides tööhõive- ja sotsiaalpoliitika alaste probleemide lahendamiseks ning laiendas olemasolevat tegevust, toetades poliitikavaldkondi ja kogukondi, kuhu toetus muidu jõudnud ei oleks. Lisaks on ESF toetanud kohalikku/piirkondlikku innovatsiooni, mida on seejärel riiklikul tasandil ühtlustatud. Ajavahemikus 2014–2020 on programmide sekkumisloogika muutunud kindlamaks, sisaldades selgemaid eesmärke, ühtlustatuid näitajate määratlusi ning tugevamaid lähtealuseid ja eesmärke.

Nõrkused:

- *Poliitika ühtlustamine*: kuigi fondi seos Euroopa poolaastaga programmitöö perioodil 2014–2020 märkimisväärselt paranes⁸, ei ole see siiski veel optimaalne.
- *Kavandamine* on tõendeid selle kohta, et ajavahemikus 2014–2020 paranes tulemustele orienteeritus, kuid tulemusraamistik ei ole siiani olnud liikmesriikide

⁵ *Ibid.*

⁶ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6470&langId=en>

⁷ *Ex-post evaluation of the 2007-2013 ESF Programmes*, Komisjoni talituste töödokument (SWD(2016)452 final, 12.12.2016)

⁸ Uuring Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse kohta riigipõhiste soovitude rakendamisele ja liikmesriikide struktuurireformidele.

jaoks piisavalt motiveeriv. Programmitööga seotud nõudeid on kritiseeritud liigse halduskoormuse tõttu⁹.

- *Programmi rakendamine:* uuringud on näidanud, et vaatamata teatavale edasiminekuks on ESFi juhtimine ja toetus endiselt liiga keeruline. Hoolimata olukorra paranemisest 2014–2020, ei ole toimunud täielikku nihet sisenditel põhinevalt loogikalt tulemusel põhinevale loogikale.

- **Noorte tööhõive algatus**

Tugevused: Noorte tööhõive algatus on parandanud noorte tööhõive poliitika nähtavust ja on tüürinud poliitikareforme mitmes liikmesriigis seoses noortegarantii kavade loomise ja elluviimisega. Liikmesriikide andmetel on noorte tööhõive algatus nende riigis tööhõivepoliitika ulatuse ja ülesehituse jaoks olulise tähtsusega.

Nõrkused: Peamised probleemid on seotud finantsjuhtimisega (rahastamine kahest rahastamisallikast – YEI sihtotstarbeline eraldis ja ESF) ning täiendavate aruandlusnõuetega. Toetusesaajad ja rakendusasutused on neid tegureid pidanud halduskoormust suurendavaks¹⁰.

- **Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD)**

Tugevused: FEADi programmi vahehindamise esialgsed tulemused (sh sidusrühmadega konsulteerimise tulemused¹¹) näitavad, et selle fondi toiduabi ja materiaalne abi ning sotsiaalse kaasamise meetmed muudavad olukorda just ühiskonnas enim abi vajavate inimeste, sh nende jaoks, kes jäaks muidu põhivoolu sotsiaalabi ulatusest välja või kes vajavad kohest abi.

Nõrkused: ELi õigusraamistik ja selle tõlgendamine või riiklikud nõuded võivad kaasa tuua probleeme fondi tegevuse elluviimisel. Raskused hõlmavad programmide käivitusetapi viivitusi ja haldustakistusi, mis on peamiselt seotud riikliku hankepoliitika ja täiendavate nõuetega, nagu järelevalve teostamise eesmärgil toimingutega ja abi lõppsaajatega seotud andmete/teabe salvestamine ning ülemäära reguleeritud ja pikad menetlused.

- **Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni (EaSI) programm**

Tugevused: Vahehindamise tulemused näitavad, et ajavahemikus 2014–2016 oli EaSI programm ELi poolt sotsiaalse kaasatuse ja vaesuse vähendamise valdkonnas tehtud poliitilise panuse suhtes teadlikkuse tõstmisel tõhus ja tulemuslik. Vahehindamisest ilmnas ka, et EaSI programm parandas arusaamist tööhõive piiriülesest potentsiaalst ja aitas kiiresti kaasa uuendusmeetmete tõhusus kindlakstegemisele ja rakendamisele ning parandas ligipääsu mikrorahastamisele ja ettevõtlustoetusele. EaSI lihtsustas poliitikamuudatusi, jagades võrdlus- ja analüütilisi teadmisi, parandades suutlikkust, vastastikust õppimist ja dialoogi ning aidates erinevatel sidusrühmadel mõjutada sotsiaalmajanduslike põhimõtete väljatöötamist ja rakendamist.

Nõrkused: EaSI olulisuse ja mõju parandamiseks on võimalik rohkem ära teha. Tegevussuund „Progress“ peaks tõhustama jõupingutusi sotsiaalpoliitiliste katsetuste tegemiseks, vaadates üle projektide hindamise ja valimise menetlused ning luues tingimused nende kasutuselevõtuks. Euroopa tööalase liikuvuse portaaliga (European Job Mobility portal

⁹ 2020. aasta järgse lihtsustamise kõrgetasemelise töörühma lõppjärelused ja soovitused, lk 12–13, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf.

¹⁰ Inimkapitali tehtavate investeeringute mõjuhinnangut toetav uuring, Euroopa Komisjon (koostamisel).

¹¹ Aruanne FEADi programmi vahehindamise suhtes toimunud avaliku konsultatsiooni kohta, 2018. aasta jaanuar, kättesaadav <https://publications.europa.eu/s/fo2y>

– EURES, edaspidi „EURES“) seoses võimaldaks pikem rakendusperiood koos halduskoormuse vähendamiseks võetavate meetmetega sidusrühmadel nõuetekohaselt projekte luua, rakendada, nende tulemuslikkust mõõta ja tagada nende jätkusuutlikkus.

– ***Terviseprogramm***

Tugevused: Vahehindamine kinnitas meetmete ELi lisaväärtust, mis väljendub eelkõige liikmesriikide suutlikkuses lahendada piiriüleste terviseohtudega seotud probleeme, vähi kohta antavates tehnilistes suunistes ja soovitusel, HIV/AIDSi ja tuberkuloosi alases ennetustöös, ravimeid ja meditsiiniseadmeid käsitlevate ELi õigusaktide täiendavas toetamises, e-tervise võrgustiku töös ning tervisetehnoloogia hindamises. Vahehinnangust tunnustati ka tervishoiuteenustega seotud nakkuste kontrollimise ja antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks tehtavate koordineeritud jõupingutuste suurendamiseks võetud meetmete ning haiguste ennetamise ja ravi vallas parimate tavade väljaselgitamiseks ja edastamiseks võetud ühismeetmete jaoks tehtud ulatusliku eeltöö lisaväärtust. Selles tunnustati positiivset mõju, mis on olnud meetmetel, mille eesmärk on parandada terviseandmete koostalitlusvõimelist ja ühtlustatud piiriülest vahetamist, ja jõupingutustel luua selleks ELi ülesed taristud.

Nõrkused: Mitteseadusandlikus valdkonnas, kus meetmed võivad olla paindlikumad või laiemalt määratletud, näitas vahehindamine, et on oht, et nende meetmete kese on hägusem. Lisaväärtuse kriteeriume on võimalik ühtlustada, et keskenduda kolmele põhivaldkonnale: piiriüleste terviseohtudega tegelemine, mastaabisäästu suurendamine ja parimate tavade vahendamise ha rakendamise edendamine. Rakendusandmete kontrollimisel ilmnes ka ebatõhusust ja puudusi, mis võib programmijuhtide jaoks muuta programmi tulemuste kohta ajakohase ülevaate saamise keerulisemaks.

• **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Konsultatsioonid sidusrühmadega põhinesid **sidusrühmade kindlakstegemisel**, hõlmates ELi peamisi organisatsioone ja institutsioone, mis tegutsevad sotsiaal- ja tööhõivepoliitika ja asjaomaste investeeringute valdkonnas – avaliku sektori asutused kõigil valitsustasanditel, sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonna organisatsioonid, abisaajad, lõppkasutajad ja kodanikud kogu ELis. Sidusrühmadega konsulteerimisel kasutati **mitmesuguseid meetodeid ja vahendeid**, et jõuda piisavalt erinevate ja piisaval arvul sidusrühmadeni ning arvamusi riskikontrollida. Konsultatsioonid hõlmasid mitut mitmeaastase finantsraamistiku raames toimunud avalikku arutelu, ESFi järelhindamist, FEADi vahehindamist ja EaSI vahehindamist. Konsultatsioonid hõlmasid ka sidusrühmade konverentse ja kohtumisi, sihtrühmi, intervjuusid, sihtotstarbelist veebipõhist konsulteerimist ja kirjalike seisukohtade analüüsi. Lisateavet sidusrühmadega konsulteerimise kohta leiab mõjuhinnangust.

Sidusrühmadega peetud konsultatsioonide peamised järeldused olid järgmised:

- **Fondide lisandväärtus** on seotud avaliku sektori tõhusate ja tulemuslike investeeringute edendamisega, riikide ja piirkondade vahelise teadmiste vahetamise tõhustamisega, sotsiaalse integratsiooni suurendamisega ja kaasavama Euroopa loomisega, toetades poliitikaeksperimente ja innovatsiooni, vähendades piirkondlikke erinevusi ning hõlbustades lähenemist. Samuti lisavad fondid väärtust ühtekuuluvuspoliitika võimendava mõju kaudu avaliku ja erasektori investeeringutele.
- Fondide jaoks on nende eesmärkide saavutamisel kõige olulisemaks takistuseks keerukad menetlused.

- Tehti ettepanek **lihtsustada ja vähendada toetusesaajate halduskoormust**, sh kehtestada vähem koormavad nõuded osalejatelt andmete kogumisel.
- Vaja on tugevdada sotsiaalset mõõdet.
- ELi vahendite suhtes kohaldatavad eeskirjad tuleks ühtlustada.
- Tehti ettepanek tugevdada ELi õigusaktide **koostoimet ning vältida neis esinevat dubleerimist ja kattuvust**. Kõnealuse eesmärgi saavutamiseks peeti parimaks võimalikuks variandiks **fondide ühendamist**, tingimusel et see aitab ELi õigusakte lihtsustada.
- Poliitikadokumentidest nähtub märkimisväärne huvi fondide ja **Euroopa poolaasta** vaheliste seoste parandamise vastu.
- Olemasolevaid rahvatervise küsimusi saab **tõhusalt lahendada üksnes ELi tasandil tehtava koostöö abil**. EL pakub lisaväärtust selliste ühiste probleemide lahendamisele, nagu tervisealane ebavõrdsus, ränne, vananev elanikkond, patsiendihutus, kvaliteetne tervishoid ning tegelemine terviseohtudega, sealhulgas mittenakkuslike haiguste, nakkushaiguste ja antimikroobse resistentsuse vastu võitlemine.

Peamised ettepanekud, milles käsitletakse sidusrühmade tagasisidet, on esitatud allpool:

- Et suurendada sünergiat ja vältida kattuvusi inimestesse ja nende vajadustesse investeerivate rahastamisvahendite vahel, ühendatakse ESF, YEI, FEAD, EaSI ning terviseprogramm üheks fondiks (ESF+). See muudab toetusesaajate juurdepääsu rahastamisele lihtsamaks, aitab neil kombineerida eri liiki meetmeid ning lihtsustab rahastamise haldamist.
- Vastuseks üleskutsele tugevdada sotsiaalset mõõdet:
 - **ESF+-ist antava toetuse ulatus on viidud vastavusse Euroopa sotsiaalõiguste sambaga**. Eri rahastamisvahendite ühendamise ESFi+ raames võimaldab koondada vahendid samba põhimõtete rakendamiseks.
 - ESFi+ sotsiaalse kaasamise mõõdet tugevdatakse **FEADi ja ESFi lõimimisega**. See võimaldab lihtsamini toiduabi ja materiaalsel abi kombineerida sotsiaalse kaasatuse ja aktiivsete meetmete toetamisega.
 - **Vähemalt 25 % riiklikest ESFi+ vahenditest eraldatakse** sotsiaalse kaasatuse edendamiseks ja vaesusega võitlemiseks. Lisaks peavad liikmesriigid eraldama vähemalt 2 % oma ESFi+ vahenditest enim puudust kannatavatele inimestele suunatud meetmetele. Sellega tagatakse, et minimaalne vahendite hulk on suunatud neile, kes seda kõige enam vajavad.
- Selleks et lihtsustada ESFi+ rakendamist, vähendada toetusesaajate halduskoormust ja suunata tähelepanu tulemuste saavutamisele, nähakse ühissätete määruses ette mitu sätet. ESF+ määrusega nähakse siiski ette ka meetmed materiaalse puuduse probleemi lahendamiseks, et **tulla vastu sidusrühmade soovile säilitada seda liiki abi suhtes kergemad nõuded** ning lihtsustada andmete kogumist ning järelevalve- ja aruandlusnõudeid.
- Et tagada **suurem kooskõla Euroopa poolaasta protsessiga**, eraldatakse Euroopa poolaasta protsessis kindlaksmääratud probleemide lahendamiseks piisaval hulgal riiklikke ESFi+ vahendeid.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon on oma otsustes tuginenud mitme uuringu käigus kogutud kogemustele ning liikmesriikide aruannetele ESFi rakendamise kohta. Uuringutes kasutati mitmesuguseid meetodeid, sh kirjandusülevaated, sihtuuringud, intervjuud, sihtühmad ja majanduslik modelleerimine. Aruanded ja uuringud on loetletud mõjuhindangus. ESF+ käsitlevas ettepanekus on arvesse võetud uuringutes tehtud soovitusi, tõhustades fondide sünergiat ja vastastikust täiendavust, tugevdades seost ELi poliitiliste prioriteetidega, suurendades samal ajal paindlikkust ning nähes ette mitmed meetmed halduskoormuse vähendamiseks, nagu lihtsustatud kuluvõimalused ning lihtsustatud järelevalve- ja aruandlusnõuded.

- **Mõju hindamine**

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhindang. Õiguskontrollikomitee istung toimus 25. aprillil 2018, kus mõjuhindangu kohta esitati reservatsioonidega positiivne arvamus¹². Allpool tabelis on esitatud peamised saadud märkused ja kuidas mõjuhindangut muudeti, et need kajastuksid.

Õiguskontrollikomitee peamised kaalutlused	Mõju hindamise aruande muudatused
1) Meetmete poliitilised prioriteedid ei ole selged, seda eelkõige seoses Euroopa sotsiaaldiguste sambaga ning rahastamise võimaliku vähendamisega.	Tekstis selgitatakse võimalikku rahastamise vähendamist, piirates ESF+ ulatust haldusreformi valdkonnas ja suurendades riiklike kaasrahastamismäärasid.
3) Aruandes ei ole piisavalt tõendatud, et järelevalve- ja hindamissüsteem on usaldusväärne ja annab vajaliku teabe õigeaegselt.	Täiendav teave järelevalve- ja hindamissüsteemi kohta on esitatud punktis 5.
Täiendavad kaalutlused ja kohandusnõuded	
1) Saadud kogemused peaksid laiaulatuslikumalt tuginema avaldatud hinnangutes ja eelhindamistes tuvastatud peamistele üldistele ja fondispetsiifilistele probleemidele.	Avaldatud hinnangud, esialgsed hindamistulemused ja konsultatsioonid sidusrühmadega on toonud esile iga fondi kohta eriomased probleemid. Probleeme analüüsides selgus, et need võib rühmitada neljaks üldiseks mitmeaastase finantsraamistikuga seotud probleemiks, st koostoime ja sünergia fondide vahel, poliitikaga vastavusse viimine ja paindlikkus, lihtsustamine ja tulemuslikkus ning tulemustele suunatus. Seega tuleb mitmeaastase finantsraamistikuga seotud valdkonnaülesed probleemid määratleda iga fondi jaoks eraldi (punkt 2.1.2.2).
2) Tuleb selgitada rahaliste vahendite ühendamise peamisi põhjusi ja sellise ühendamise seotud riske.	Lisatud on täiendav selgitus, et seletada asjaomaste fondide ühendamist ja EGF-i uuest fondist väljajätmise põhjuseid. Lisaks sellele maandatakse sidusrühmade poolt esile toodud peamist riski, et ühendatud fond suurendab halduskoormust, kuna endise FEAD-i ja EaSI sarnaste meetmete suhtes kohaldatakse jätkuvalt lihtsamaid eeskirju (punkt 4.1.1).

¹²

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&language=en>

3) ESFi + programmi lähtestsenaariumis tuleb arvesse võtta Brexiti mõju.	Brexiti järgne lähtestsenaarium on teksti lisatud punktis 2.1.1.
4) ESFi ja ESFi prioriteedid tuleb muuta läbipaistvamaks. Selgitage ESFi+ poliitika prioriteetide peamisi muudatusi, sealhulgas seoses Euroopa sotsiaalõiguste sambaga. Selgitage, kas ja kuidas saab ESF+ katta kõik või mõned samba valdkonnad. Selgitage lähemalt struktuurireformide ja Euroopa poolaasta protsessi vahelisi seoseid.	Aruandes selgitati, et ühendatud fond ei muuda sellisena rahastamisvahendi prioriteete, mistõttu on võimalik koondada eri fondide varem osaliselt kattuvad poliitilised prioriteedid. ESFi+ toetab neid Euroopa sotsiaalõiguste samba poliitilisi prioriteete, mis kuuluvad fondi kohaldamisalasse. Lisaks selgitatakse tekstis, millised sotsiaalõiguste samba õigused ja põhimõtted kuuluvad ESF+ kohaldamisalasse. Prioriteetide seadmist selgitatakse lehekülgedel 30-31.
5) Selgitage, kas ja mil määral käsitleb ESF+ avaliku halduse reformi. Viidake võimalikule tulevasele toetusele teistest rahastamisprogrammidest (nt struktuurireformi tugiprogramm).	Tekstis selgitatakse ESFi+ kohaldamisala avaliku halduse reformi osas niivõrd, kui see on võimalik, võttes arvesse, et selle mõjuhinnangu koostamise ajal ei ole tulevase struktuurireformi tugiprogrammi ulatus veel teada.
6) Tooge välja peamised muudatused ESF+ rakendusmehhanismides.	Rakendusmehhanismides kavandatud muudatused käsitlevad erinevaid küsimusi ja on seega erinevat laadi. Näiteks programmitöö osas on oluline ühtlustada rahastamist ja poliitika kujundamise protsessi, ühtlustades programmdokumente. Rakendamise seisukohast on oluline muuta ESF territoriaalsete eeskirjade kohaldamine paindlikumaks ning kehtestada püsivad tingimused (punkt 4).
8) Muutke selgemaks sidusus ESF+ ja ERDFi ning programmi „Erasmus +” vahel.	ESF+ ja ERDFi ning programmi „Erasmus+” vahelise sidususe aspektid on esitatud aruande põhiosas. Lisateave on esitatud 4. lisas.
9) Selgitage, kuidas järelevalvesteemi abil jälgitakse ajavahemikul 2007–2013 väljendatud kriitikat. Hindamise kava peaks sisaldama iga fondi vahehindamist. Selgitage, kuidas võeti arvesse sidusrühmade seisukohti.	Vt peamisi kaalutlusi järelevalve ja hindamise kohta, punkt 3. Sidusrühmade seisukohad on kokkuvõtlikult esitatud aruande põhiosas (punkt 1.2.2) ning need on üksikasjalikumalt esitatud 2. lisas, vt eelkõige punkt 6.2, milles selgitatakse, kuidas sidusrühmade seisukohti arvesse võeti.

Mõjuhinnangus hinnati seda, kuidas oleks kõige parem ELi tasandil antava toetuse maksimeerida, ning seda, kuidas parandada sünergiat eri vahendite vahel, eelkõige selleks, et paremini järgida Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid. Kaalutud valikuvõimalused olid järgmised:

Poliitikavariant 1: ESFi, YEI, FEADi, EaSI ja ELi terviseprogrammi ühendamine

- See oli **eelistatud poliitikavariant** nii hindamiste tulemuste kui ka sidusrühmadega konsulteerimise põhjal. Haldusasutuste arvates aitaks fondide ulatuslik integreerimine kaasa strateegiliste sekkumiste ühtlustamisele kõikides sotsiaalpoliitika valdkondades. See suurendaks paindlikkust sekkumiste kavandamisel ja lihtsustaks Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist. Toetusesaajad kinnitasid, et programmide ja rahastatud projektide vahelise sünergia tugevdamiseks on veel kasutamata võimalusi.

Poliitikavariant 2: ESFi, YEI, FEADi, EaSI, ELi terviseprogrammi ja EGFi ühendamine

- Selle tulemuseks oleks üksnes fondide arvu kunstlik vähendamine. EGFi väga konkreetsed eesmärgid, suur poliitiline nähtavus ja eelarve paindlikkus kaob, kui see

ühendatakse ESF+-iga. Sidusrühmad kinnitavad seda konsultatsiooniprotsessi käigus¹³.

Poliitikavariant 3: eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide ühendamine (st välja arvatud EaSI ja ELi terviseprogramm, kuid hõlmates EGF-i)

- See tähendaks EGF-i suure nähtavuse ohverdamist ELi tasandi erakorralise meetmena, et leevendada üleilmastumise negatiivseid kõrvalmõjusid. EaSI ESF+-iga ühendamise saadav võimalik paindlikkus ja sünergia kaoks.

Poliitikavariant 4: FEAD-i eraldi fondina säilitamine, hõlmates materiaalse abi ja sotsiaalse kaasatuse FEAD-i programmidega

- See võimaldaks suurendada sünergiat põhiliste materiaalse abi ja sotsiaalse kaasamise meetmete toetamise vahel, säilitades samal ajal kehtivad rakenduseeskirjad. See ei tagaks siiski piisavat eristamist võrreldes ESF-i tüüpi sotsiaalse kaasamise meetmetega.

Poliitikavariant 5: Kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ühendamine

- See kahjustaks poliitika rakendamist, kuna rakenduseeskirju ei oleks võimalik kohendada konkreetsete nõuetega toetatavates poliitikavaldkondades. See ei suurendaks sünergiat ja sidusust teiste inimkapitali fondidega.

• **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ühissätete määрусega (ühine paljude eelarve jagatud täitmise valdkondade puhul) tagatakse fondi haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, lihtsustamine, kasutades ühtseid ja lihtsustatud eeskirju, mis käsitlevad programmitööd, järelevalvet, hindamist, juhtimist, kontrolli, teavitamist, teabevahetust ja finantsjuhtimist. Kehtestatakse sätteid, millega hõlbustatakse lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamist, samuti uus võimalus kasutada rahastamist, mis ei ole seotud kuludega. Auditi lähenemisviisi ühtlustatakse, et keskenduda enam riskipõhisele auditile ja järgida ühekordse audiitorkontrolli põhimõtet. Haldus- ja kontrollisüsteemi eri organite ülesanded ja kohustused on sätestatud selgemalt. Samuti suurendatakse paindlikkust, kuna esialgu kavandatakse vaid esimese viie aasta programmitöö. Kahe viimase aasta eraldised määratakse kindlaks, lähtudes ulatusliku ja põhjaliku vaheläbivaatuse tulemustest, mis on 2025. aastal toimuva ümberkavandamise alus. Programmide sisu muutub ühtlustatumaks ja strateegilisemaks.

• **Põhiõigused**

ESF+ määрусuses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta”) tunnustatud põhimõtteid. Liikmesriigid peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides,

4. MÕJU EELARVELE

ESF+ kogueelarve aastateks 2021–2027 on 101 miljardit eurot (jooksevhindades), millest 100 miljardit eurot on ette nähtud ESF+ selle haru jaoks, mida rakendatakse eelarve jagatud

¹³ Inimkapitali tehtavate investeeringute mõjuhinnaangut toetav uuring, Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat (koostamisel): „Sotsiaalse tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi vahendite kasutamist EGF-i raames ei pidanud EGF-i haldamises osalevad eri sidusrühmad üldiselt soovitatavaks.“

täitmise raames. ESFi+ haru, mida rakendatakse eelarve otsene täitmise raames, rahastamispakett jooksevhindades on 1 174 miljonit eurot, millest 761 miljonit eurot on ette nähtud tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni toetuseks ning 413 miljonit eurot tervishoiule.

Finants- ja personalivajaduste üksikasjad on esitatud lisatud finantsselgituses.

Käesoleva ettepanekuga nähakse ESFi+ jaoks ette miinimumsumma, et tagada liidus inimestesse investeerimiseks sobiva summa suurus.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Eelarve jagatud täitmisel määratakse programmi tasandil kindlaks ühised väljund- ja tulemusnäitajad ning vajaduse korral programmispetsiifilised väljundi- ja tulemusnäitajad programmi tasandil. Liikmesriikide ametiasutused edastavad komisjonile elektrooniliselt andmed väljundite ja tulemusnäitajate kohta kuus korda aastas. Nende kooskõla kontrollitakse. Kontrollitakse järelevalvet, hindamist, finantsjuhtimist ja kontrolli puudutavate andmete kogumise, salvestamise ja säilitamise süsteemi usaldusväärsust. Andmete kogumise lihtsustamiseks ning osalejate ja toetusesaajate koormuse minimeerimiseks lubavad ametiasutused koguda võimalikult palju järelevalvega seotud andmeid olemasolevatest haldusregistritest. Tundlikke andmeid ei koguta otse osalejatelt ja need põhinevad registritel või teadlikel prognoosidel.

Hindamise eest vastutavad ühiselt liikmesriigid ja komisjon. Lisaks liikmesriikide tehtavatele hindamistele teeb komisjon liikmesriikide abiga ESF+ selle haru kohta, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, tagasiulatuva vahehindamise.

Otsese ja kaudse eelarve täitmise raames töötatakse välja tulemusraamistikud, mis põhinevad endise EsSI ja tervishoiu raamistiku asjakohastel tavadel, et tagada andmete tõhus, tulemuslik ja õigeaegne kogumine. Komisjon hindab otsest ja kaudset eelarve täitmist nii, et see aitaks kaasa erinevatele otsustusprotsessidele.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Suurt osa ESF+ selle osa rakendamise ja elluviimisest, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, hõlmab ühissätete määrus. Seepärast tuleks määruse peamisi elemente tõlgendada koostoimes ühissätete määrusega.

ESF+ määrusel on järgmine ülesehitus:

I osa — Üldsätted (kohaldatakse kõigi harude suhtes)

Selles osas käsitletakse sisu, mõisteid, üldisi eesmärgi ja rakendamise viise ning konkreetseid eesmärgi. See sisaldab ka sätteid soolise võrdõiguslikkuse, võrdsete võimaluste ja diskrimineerimiskeelu põhimõtete kohta, mida komisjon ja liikmesriigid peavad ESFi+ rakendamisel järgima. Seda osa kohaldatakse ESFi+ kõikide harude suhtes. Erieesmärgid, mida ESF+ toetab, põhinevad Euroopa sotsiaalõiguste sambas sätestatud põhimõtetel.

II osa – ESFi+ haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, rakendamine

Selles osas nähakse ette sätted, mida kohaldatakse haru suhtes, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames ja mis hõlmab endise ESFi, endise YEI ja endis FEADi tegevust. Need sätted täiendavad ühissätete määruses sätestatud eeskirju.

I peatükk: Programmitööd käsitlevad üldsätted (eelarve jagatud täitmise korral)

Selles peatükis kirjeldatakse üksikasjalikult ESFi+ haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, järjepidevust ja temaatilist suunitlust. Eelkõige on selles sätestatud:

- **Sätted, millega tugevdatakse kooskõla Euroopa poolaastaga** – et tugevdada seost Euroopa poolaastaga, sisaldab ettepanek uut sätet, mille kohaselt juhul, kui liikmesriigil on asjakohane riigipõhine soovitus, peaks ta sellele eraldama ESFi+ haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, vahenditest asjakohase summa.
- **Temaatilise suunitluse nõuded:**

Võitlus vaesuse vastu ja sotsiaalse kaasatuse edendamine: sotsiaalne ebavõrdsus on jätkuvalt suur probleem. Seega eraldatakse vähemalt 25 % ESFi+ haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, vahenditest sotsiaalse kaasamise edendamiseks, et Euroopa sotsiaalõiguste sambas ettenähtud Euroopa sotsiaalne mõõde on nõuetekohaselt tagatud ja et minimaalne vahendite hulk oleks suunatud neile, kes seda kõige enam vajavad. Peale selle on vaja, et liikmesriigid eraldaksid teatava miinimumosa vahenditest materiaalse puuduse kõrvaldamisele suunatud meetmetele.

Noorte tööhõivevõimaluste parandamine: Kuigi noorte töötus on ELis vähenenud – kõrgeim näit oli 24% 2013. aasta jaanuaris ja see langes 2018. aasta märtsis 15,6%-ni – on see endiselt kõrge ehk enam kui kaks korda suurem kui üldise töötuse määr (15,9% võrreldes 7,1%-iga 2018. aasta veebruaris). Eriti äärepoolseimates piirkondades on noorte töötuse määr 40%. Ka mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET) määr oli endiselt väga kõrge, moodustades 2017. aastal 13,4 %. Seepärast peaksid liikmesriigid, kus NEET-määr (vanuserühm 15–29) ületab teatavat künnist, eraldama 10 % ESFi+ haru, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, vahenditest sihtotstarbelistesse meetmetesse ja struktuurireformidesse, mille eesmärk on toetada noori. Juhul kui tegemist on äärepoolsemate piirkondadega, kus NEET-määr ületab ettenähtud künnist, tuleks eraldi suurendada 15 % -ni.

II peatükk: Üldine toetus ESFi+ harule, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames

Seda peatükki kohaldatakse ESFi+ harust, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, antava toetuse suhtes, välja arvatud toetus, mis on suunatud materiaalse puuduse kõrvaldamisele. Selles sätestatakse abikõlblikkuse ja järelevalve eeskirjad, mis täiendavad ühissätete määrust.

Samuti on selles peatükis säte uuenduslike meetmete kohta, millega julgustatakse liikmesriike toetama sotsiaalset innovatsiooni ja sotsiaalseid eksperimente, millega tugevdatakse partnerlusel põhinevaid alt ülespoole suunatud lähenemisviise.

III peatükk: ESFi+ toetus materiaalse puuduse vähendamiseks

III peatükis keskendutakse üksnes endise FEADi materiaalsele abile. See on õigustatud asjaoluga, et niisugusel tegevusel on madalamad osalemise künnised, mistõttu on see ka vähem halduslikult koormav. Sidusrühmad on soovinud selle lähenemisviisi säilitamist ja

mitte rangemate ESFi eeskirjade sätestamist (nt näitajaid käsitlevate andmete esitamine või auditijälje eeskirjad). Selles peatükis kirjeldatakse toetuse saamise põhimõtteid, aruandlust käsitlevaid eeskirju, rahastamiskõlblikkust, näitajaid ja auditit.

III osa – rakendamine otsese ja kaudse eelarve täitmise raames

I peatükk: tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru erieeskirjad

Selles peatükis keskendutakse harule, mida rakendatakse otsese ja kaudse eelarve täitmise raames, mis on seotud tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haruga. See sisaldab rakenduslikke eesmärgi, abikõlblikke meetmeid ja toetuskõlblikke üksusi käsitlevaid sätteid.

II peatükk: Tervishoiu haru suhtes kohaldatavad erisätted

Selles peatükis keskendutakse harule, mida rakendatakse otsese eelarve täitmise raames, mis on seotud tervishoiu haruga. See sisaldab rakenduslikke eesmärgi, abikõlblikke meetmeid ja toetuskõlblikke üksusi ning juhtimist käsitlevaid sätteid.

III peatükk: Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning tervishoiu haru suhtes kohaldatavad ühiseeskirjad

Selles peatükis keskendutakse eeskirjadele, mida kohaldatakse mõlemale harule, mida rakendatakse otsese eelarve täitmise raames: assotsieerunud kolmandad riigid, ELi rahastamise vormid ja nende rakendamise viisid, tööprogramm, järelevalve ja aruandlus, hindamine, liidu finantshuvide kaitse, auditid, teave ning teabevahetus ja avalikustamine.

IV osa. Lõppsätted

IV osas on sätteid, mida kohaldatakse kõige alljärgneva suhtes: delegeeritud volituste kasutamine, ESFi+ haruga, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, seotud komiteemenetlus, ELi toimimise lepingu artikli 163 kohane komitee, üleminekusätted ja jõustumise kuupäev.

Lisad

- I lisa – ESFi+ harule, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, antava üldise toetuse ühised näitajad
- II lisa – materiaalse puuduse vastu võitlemiseks antava ESFi+ toetuse ühised näitajad
- III lisa — Tervishoiu haru näitajad

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 46 punkti d, artiklit 149, artikli 153 lõike 2 punkti a, artiklit 164, artikli 168 lõiget 5, artikli 175 lõiget 3 ja artiklit 349,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁴,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁵,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) 17. novembril 2017 kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba vastusena Euroopas esinevatele sotsiaalsetele probleemidele. Samba kakskümmend keskset põhimõtet on jaotatud kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused, sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus. Euroopa Sotsiaalfond+ (edaspidi „ESF+“) meetmetes tuleks juhendada Euroopa sotsiaalõiguste samba kahekümnest põhimõttest. Et aidata rakendada Euroopa sotsiaalõiguste sammast, peaks ESF+ toetama investeerimist inimestesse ja süsteemidesse tööhõive, hariduse ja sotsiaalse kaasavuse poliitikavaldkonnas ning seega toetama majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 174.
- (2) Liidu tasandil moodustab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistiku, milles tehakse kindlaks riikide reformiprioriteedid ja jälgitakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetuseks välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad. Investeerimisstrateegiad tuleks esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et saada ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida toetatakse liikmesriikide ja/või liidu vahenditest, ning neid projekte koordineerida. Samuti peaksid nad olema suunatud sellele, et liidu rahastust kasutataks järjekindlusega ning et maksimeeritaks lisaväärtust, mis saadakse eeskätt programmidest, mida liit toetab (kui see on asjakohane) Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist, Euroopa

¹⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

Merendus- ja Kalandusfondist, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendist ja InvestEU fondist.

- (3) [...] kokku tulnud nõukogu võttis vastu liikmesriikide tööhõivepoliitika muudetud suunised, et viia selle tekst kooskõlla Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega, eesmärgiga muuta Euroopa konkurentsivõimelisemaks ning teha sellest parem koht investeerimiseks, töökohtade loomiseks ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamiseks. Et tagada ESF+ täielik kooskõla nende suuniste eesmärkidega, eelkõige tööhõive, hariduse ja koolituse valdkonnas ning võitluses sotsiaalse tõrjutuse, vaesuse ja diskrimineerimise vastu, peaks ESF+ toetama liikmesriike, võttes arvesse asjakohaseid koondsuuniseid ja ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi ning vajaduse korral riiklikul tasandil riiklikke reformikavasid, mida toetavad riiklikud strateegiad. ESF+ peaks samuti toetama liidu põhialgatuste ja -tegevuste, eelkõige Euroopa oskuste tegevuskava ja Euroopa haridusruumi, ning asjaomaste nõukogu soovitude ja muude algatuste, nagu noortegarantii, oskuste täiendamise meetme ja pikaajaliste töötute integreerimist tööturule käsitleva soovitusel rakendamise asjakohaseid aspekte.
- (4) 20. juunil 2017 kiitis nõukogu heaks liidu vastuse ÜRO kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030 – Euroopa jätkusuutlik tulevik. Nõukogu rõhutas, kui tähtis on saavutada kestlik areng selle kolmes mõõtnes (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalne) tasakaalustatud ja terviklikul viisil. On väga tähtis, et kestlik areng lõimitaks kõigisse liidu sise- ja välispoliitika valdkondadesse ning et liidu poliitika oleks ambitsioonikas üleilmsete probleemide käsitlemisel. Nõukogule valmistas heameelt komisjoni 22. novembri 2016. aasta teatis „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammud“, mis on esimene samm kestliku arengu eesmärkide peavoolustamisel ja kestliku arengu kui olulise juhtpõhimõtte järgimisel kõigis liidu poliitikavaldkondades, sealhulgas selle rahastamisvahendite kaudu.
- (5) Liidu ees seisavad struktuursed probleemid, mis tulenevad majanduse üleilmastumisest, rändevoogude haldamisest ja suurenevast julgeolekuohust, puhtale energiale üleminekust, tehnoloogia muutumisest ja tööjõu vananemisest ning eelkõige VKE hulgas tunda andvast suurenevast oskuste ja tööjõu puudusest teatavates sektorites ja piirkondades. Võttes arvesse töömaailma muutuvat tegelikkust, peaks liit olema valmis tegelema praeguste ja tulevaste probleemidega, investeerides asjakohasesse oskustesse, muutes kasvu kaasavamaks ning edendades tööhõivet ja sotsiaalpoliitikat, sh tööjõu liikuvust silmas pidades.
- (6) Määrusega (EL) nr [...] kehtestatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF), Varjupaiga- ja Rändefondi (Asylum and Migration Fund – AMIF), Sisejulgeolekufondi (Internal Security Fund – ISF) ning integreeritud piirihalduse fondi (Integrated Border Management Fund – IBMF) osana loodud piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi (Border Management and Visa Instrument – BMVI) tegevuse raamistik ning sätestatakse eelkõige poliitikaeesmärgid ja eeskirjad, mis on seotud eelarve jagatud täitmise raames rakendatavate fondide programmitöö, seire ja hindamise ning juhtimise ja kontrollimisega. Seepärast on vaja kindlaks määrata ESF+ üldeesmärgid ja kehtestada konkreetsed sätted selle kohta, millist liiki tegevust võib ESF+-ist rahastada.
- (7) Määruses (EL, Euratom) nr [uus finantsmäärus] (edaspidi „finantsmäärus“) sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste

kohta. Et tagada liidu rahastamisprogrammide järjepidev rakendamine, tuleb finantsmäärust kohaldada meetmete suhtes, mida võetakse ESF+ puhul eelarve otsese või kaudse täitmise raames.

- (8) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende suutest saavutada meetmete erieesmärgke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Toetuste puhul peaks see hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist. Kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majandusliku lõimimisega seotud meetmete rakendamiseks ja kooskõlas ühissätete määruse artikliga 88 võib komisjon maksta liikmesriikidele hüvitisi, kasutades lihtsustatud kuluvõimalusi, sh ühekordseid makseid.
- (9) Et ühtlustada ja lihtsustada rahastamist ning luua sünergia loomiseks lisavõimalusi, kasutades terviklikke rahastamisviise, tuleks meetmed, mida toetati Euroopa abifondist enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD), Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmist ning liidu tervisevaldkonna tegevusprogrammist, koondada ühteainsasse ESF+-i. Seepärast peaks ESF+ sisaldama kolme haru: eelarve jagatud täitmise alla kuuluv ESF+ haru, tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu. See peaks aitama eelkõige liikmesriikide hulgas vähendada eri fondide haldamisega seotud halduskoormust ning säilitada lihtsamad eeskirjad lihtsama tegevuse, nt toidu ja/või esmase materiaalse abi jagamise kohta.
- (10) ESF+ suuremat rakendusala arvestades on asjakohane näha ette, et eesmärgi muuta tööturud tulemuslikumaks ja parandada juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, muuta haridus ja koolitus kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks ning edendada sotsiaalset kaasatust ja tervist ja vähendada vaesust, ei täideta mitte üksnes eelarve jagatud täitmise kaudu, vaid ka eelarve otsese ja kaudse täitmise kaudu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu raames meetmete puhul, mis on vajalikud liidu tasandil.
- (11) Liidu tervisevaldkonna tegevusprogrammi lõimimisega ESF+-i luuakse samuti sünergia selliste algatuste ja poliitikameetmete väljatöötamise ja katsetamise, mille eesmärk on muuta tervishoiusüsteemid tulemuslikumaks, vastupanuvõimelisemaks ja kestlikumaks ja mida töötatakse välja ESF+ programmi alusel terviseharu raames, ning selle vahel, kuidas neid algatusi ja poliitikameetmeid liikmesriikides rakendatakse, kasutades vahendeid, mida pakutakse ESF+ määruuses sätestatud muude harude raames.
- (12) Käesoleva määrusega kehtestatakse ESF+ rahastamispakett. Osa sellest rahastamispaketist tuleks kasutada meetmete jaoks, mida rakendatakse eelarve otsese ja kaudse täitmise kaudu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu raames.
- (13) ESF+ eesmärk peaks olema edendada tööhõivet aktiivse sekkumise kaudu, mis annab eelkõige noortele, pikaajaliselt töötutele ja tööturult eemalejäänud isikutele võimaluse (uuesti) tööturule lõimuda, samuti füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ja sotsiaalmajanduse edendamise kaudu. ESF+ eesmärk peaks olema parandada tööturgude toimimist, toetades tööturuasutuste, nt avalike tööturuasutuste nüüdisajastamist, et parandada nende suutlikkust tagada tööotsimise ja tööle siirdumise ajal intensiivsem sihipärane nõustamine ja juhendamine ning suurendada töötajate liikuvust. ESF+ peaks edendama naiste osalemist tööturul, kasutades

meetmeid, mille eesmärk on tagada muu hulgas parem töö- ja eraelu tasakaal ning juurdepääs lapsehoiule. ESF+ eesmärk peaks samuti olema tagada tervislik ja hästi kohandatud töökeskkond, et tulla toime terviseriskidega, mis on seotud muutuvate töövormidega ja vananeva tööjõu vajadustega.

- (14) ESF+ peaks andma toetust, et muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, tulemuslikumaks ja tööturule vastavamaks, et oleks hõlpsam omandada võtmepädevusi, sh digioskusi, mis on kõigile vajalikud, et tagada eneseteostus ja -areng, tööhõive, sotsiaalne kaasatus ja kodanikuaktiivsus. ESF+ peaks soodustama edasiminekut hariduses ja koolituses ning tööle üleminekus, toetama elukestvat õpet ja tööalast konkurentsivõimet ning aitama kaasa konkurentsivõimele ja ühiskondlikule ja majanduslikule innovatsioonile, toetades neis valdkondades ulatuslikumat kasutuselevõttu võimaldavaid ja kestlikke algatusi. Seda võivad aidata saavutada näiteks tööloppimine ja õpipoisiõpe, elukestev nõustamine, oskuste prognoosimine koostöös tööstusharuga, ajakohased koolitusmaterjalid, prognoosimine ja hariduse omandanute edasise tegevuse jälgimine, haridustöötajate koolitamine, õpiväljundite valideerimine ning kvalifikatsioonide tunnustamine.
- (15) ESF+ kaudu antavat toetust tuleks kasutada, et edendada kõigi, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade võrdset juurdepääsu kvaliteetsele, segregeerimata ja kaasavale haridusele ja koolitusele alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni üld- ja kutsehariduse ja -õppe ning kolmanda taseme hariduseni, samuti täiskasvanuharidusele ja -koolitusele, ning seega soodustada üleminekuid haridus- ja koolitussektorite vahel, hoida ära haridussüsteemist varakult lahkumist, suurendada tervisealast teadlikkust, tugevdada seoseid mitteformaalse ja informaalse õppega ja hõlbustada kõigile võimalikku õpirännet. Siinkohal tuleks toetada sünergiat Erasmus programmiga, et eelkõige hõlbustada ebasoodsas olukorras olevate õppijate osalemist õpirändes.
- (16) Kooskõlas Euroopa oskuste tegevuskavaga peaks ESF+ edendama kõigile kättesaadavaid oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi, eelkõige digioskuste ja peamist progressi võimaldava tehnoloogia valdkonnas, et aidata inimestel omandada digiüleminekule, tehnoloogia muutumisele, innovatsioonile ja sotsiaalsetele ja majanduslikele muutustele kohandatud oskusi, ning selleks hõlbustada karjäärialaseid üleminekuid, liikuvust ja toetama eelkõige väheste oskuste ja madala kvalifikatsiooniga täiskasvanuid.
- (17) Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ peaks tagama, et ESF+ saab peavoolustada ja laiendada programmi „Euroopa horisont“ toetatavaid uuenduslikke õpikavasid, et võimaldada inimestel omandada tuleviku töödeks vajalikke oskusi ja pädevusi.
- (18) ESF+ peaks toetama liikmesriikide püüdeid võitluses vaesuse vastu, et põlvkondadeüleselt murda ebasoodsate olude ring, ja edendada sotsiaalset kaasatust, tagades kõigile võrdsed võimalused ning võideldes diskrimineerimise ja tervisealase ebavõrdsuse vastu. Selleks on tarvis kasutusele võtta mitmesuguseid poliitikameetmeid, mis on suunatud kõige ebasoodsamas olukorras olevatele inimestele olenemata nende vanusest, sh lapsed, marginaliseerunud kogukonnad (nt romad) ja palgavaesed. ESF+ peaks edendama tööturult eemale jäänute aktiivset kaasamist, et tagada nende sotsiaal-majanduslik lõimimine. ESF+ tuleks kasutada ka selleks, et parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele, nagu tervishoid ja pikaajaline hooldus, eelkõige pere- ja kogukonnapõhised hooldusteenused. ESF+ peaks aitama nüüdisajastada sotsiaalkaitstesüsteeme, et eelkõige muuta need juurdepääsetavamaks.

- (19) ESF+ peaks aitama leevendada vaesust, toetades riiklikke kavasid, mille eesmärk on vähendada toidu- ja materiaalsel puudust, ning edendada vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste, sh enim puudust kannatavate isikute ja laste sotsiaalset lõimimist. Arvestades, et liidu tasandil kasutatakse vähemalt 4 % eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru vahenditest enim puudust kannatavate isikute toetamiseks, peaksid liikmesriigid eraldama vähemalt 2 % oma vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, selleks, et võidelda sotsiaalse tõrjutuse seisukohast kõige tõsisemate äärmise vaesuse vormidega, nagu kodutus, laste vaesus ja toidupuudus. Arvestades tegevuse laadi ja lõppsaajate liiki, on vaja, et enim puudust kannatavate isikute materiaalsel puudust käsitleva toetuse suhtes kohaldatakse lihtsamaid eeskirju.
- (20) Kuna on pidevalt vaja suurendada jõupingutusi rändevoogude haldamise käsitlemiseks liidus tervikuna ning selleks, et tagada solidaarsus- ja vastutuse jagamise tegevuse sidus, tugev ja järjepidev toetamine, peaks ESF+ täiendusena Varjupaiga- ja Rändefondist toetatavatele meetmetele andma toetust, et edendada kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majanduslikku lõimimist.
- (21) ESF+ peaks toetama poliitika ja süsteemi reforme tööhõive, sotsiaalse kaasamise, tervishoiu ja pikaajalise hoolduse ning hariduse ja koolituse valdkonnas. Et suurendada kooskõla Euroopa poolaastaga, peaksid liikmesriigid eraldama asjakohase summa oma vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, selleks, et rakendada asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, mis on seotud struktuursete probleemidega, mida on asjakohane käsitleda ESF+ rakendusalasle kuuluvate mitmeaastaste investeeringute kaudu. Komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama ESF+ koostöös liikmesriikidega täidetava eelarvega haru ja terviseharu ning reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi omavahelise sidususe, koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse. Eelkõige peaksid komisjon ja liikmesriik kindlustama menetluse kõigis etappides tulemusliku koordineerimise, et tagada rahastamisallikate (sh tehnilise toetuse) vahel järjepidevus, sidusus, vastastikune täiendavus ja sünergia.
- (22) Et tagada Euroopa sotsiaalõiguste samba kohase sotsiaalse mõõtme nõuetekohane elluviimine ning teatava vahendite miinimumsumma kasutamine enim abi vajavate inimeste jaoks, peaksid liikmesriigid eraldama vähemalt 25 % oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, sotsiaalse kaasavuse suurendamiseks.
- (23) Arvestades noorte püsivalt suurt töötust ja tööturult eemalejäämist mitmes liikmesriigis ja piirkonnas –probleem, mis puudutab eelkõige mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori – on vaja, et asjaomased liikmesriigid investeerivad jätkuvalt piisava hulga eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru vahenditest meetmetesse, millega edendatakse noorte tööhõivet, sh noortegarantii kavade rakendamise kaudu. Lähtudes üksikisikutele suunatud meetmetest, mida programmitöö perioodil 2014–2020 toetati noorte tööhõive algatuse raames, peaksid liikmesriigid veelgi edendada noortele mõeldud tööhõivesse ja haridusellu naasmise viise ja kaasamise meetmeid, seades vajaduse korral esikohale pikaajaliselt töötud, tööturult eemalejäänud ja ebasoodsas olukorras olevad noored ning kasutades muu hulgas noorsootööd. Liikmesriigid peaksid samuti investeerima meetmetesse, mille eesmärk on hõlbustada koolist tööellu üleminekut ning kujundada ümber ja kohendada tööturuasutusi, et pakkuda noortele vajadusekohast toetust. Seepärast peaksid asjaomased liikmesriigid eraldama vähemalt 10 % oma vahenditest, mis on eraldatud

eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, noorte tööalase konkurentsivõime toetamiseks.

- (24) Liikmesriigid peaksid tagama kõnealuste fondide toetatavate meetmete koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse.
- (25) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349 ja 1994. aasta ühinemisakti protokolli nr 6 artiklile 2 on äärepoolseimatel ja põhjapoolsetel hõredalt asustatud piirkondadel õigus erimeetmetele ühise poliitika ja ELi programmide raames. Püsivate piirangute tõttu vajavad need piirkonnad eritoetust.
- (26) ESF+ toetatavate meetmete tõhus ja tulemuslik rakendamine tugineb heale valitsemistavale ning kõigi asjakohaste territoriaalsete tasandite osalejate ja sotsiaal-majanduslike osalejate, eriti sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna partnerlusele. Seepärast on väga tähtis, et liikmesriigid kannustavad sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonda osalema eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ rakendamises.
- (27) Et paremini kohandada poliitikat vastavalt sotsiaalsetele muutustele ning soodustada ja toetada uuenduslikke lahendusi, on ülimalt tähtis toetada sotsiaalset innovatsiooni. Poliitika tulemuslikumaks muutmiseks on väga oluline, et uuenduslikke lahendusi katsetataks ja hinnataks enne nende ulatuslikumat kasutuselevõttu, ja seepärast on sel puhul õigustatud eritoetuse andmine ESF+-ist.
- (28) Liikmesriigid ja komisjon peaksid tagama, et ESF+ aitab edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 8, et soodustada naiste ja meeste võrdset kohtlemist ja võimalusi kõigis valdkondades, sh tööturul osalemise ning töötingimuste ja karjääri arengu osas. Samuti peaksid nad tagama, et ESF+ edendab kõigi võrdseid võimalusi ja hoiab ära diskrimineerimist kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 10 ning edendab puuetega inimeste kaasamist ühiskonda teistega võrdsetel tingimustel ja aitab rakendada puuetega inimeste õiguste konventsiooni. Neid põhimõtteid tuleks õigel ajal ja järjepidevalt arvesse võtta programmide kõigi mõõtmete juures ning nende ettevalmistamise, seire, rakendamise ja hindamise kõigis etappides, tagades ühtlasi, et võetakse konkreetseid meetmeid soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste edendamiseks. ESF+ peaks samuti edendama üleminekut hoolekandeesutuste kasutamiselt pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandele, eelkõige nende puhul, keda diskrimineeritakse mitmekordselt. ESF+-ist ei tuleks toetada ühtegi tegevust, mis aitab kaasa segregatsioonile või sotsiaalsele tõrjutusele. Määruses (EL) nr [uus ühissätete määrus] on sätestatud, et kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirjad tuleb kehtestada riigi tasandil teatavate eranditega, mille jaoks on vaja kehtestada eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru käsitlevad erisätted.
- (29) Et vähendada andmete kogumisega seotud halduskoormust, peaksid liikmesriigid juhul, kui andmed on olemas registrites, lubama korraldusasutustel koguda registritest andmeid.
- (30) Kui käesoleva määruse raames töödeldakse isikuandmeid, peaksid vastutavad töötlejad täitma käesoleva määruse kohaldamiseks vajalikke ülesandeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679¹⁶.

- (31) Sotsiaalne eksperimenteerimine on väiksemahuline projektide katsetamine, mis võimaldab koguda tõendeid sotsiaalse innovatsiooni teostatavuse kohta. Teostatavaid ideid peaks olema võimalik arendada laiemas ulatuses või muudes kontekstides, kasutades ESF+-ist, aga ka muudest allikatest pärit rahalist toetust.
- (32) ESF+ määrusega kehtestatakse sätted, mille eesmärk on saavutada töötajate mittediskrimineeriv vaba liikumine, tagades liikmesriikide kesksete tööturuasutuste omavahelise tiheda koostöö ja nende tiheda koostöö komisjoniga. Euroopa tööturuasutuste võrgustik peaks edendama tööturgude paremat toimimist, hõlbustades töötajate piiriülest liikuvust ja tööturget käsitleva teabe suuremat läbipaistvust. ESF+ rakendusalasle kuulub ka sihipäraste liikuvuskavade väljatöötamine ja toetamine, et täita vabad kohad seal, kus tööturul on kindlaks tehtud puudujääke.
- (33) Mikroettevõtete, sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete puudulik juurdepääs rahastusele on üks peamisi takistusi ettevõtete loomisele, eelkõige tööturult enim eemale jäänute hulgas. ESF+ määrusega kehtestatakse sätted, et luua turukeskkond, mis võimaldab suurendada sotsiaalsete ettevõtete mikrorahastamist ja nende sellele juurdepääsu ning viia see vastavusse seda kõige enam vajavate isikute, eelkõige selliste töötute, naiste ja haavatavate isikute vajadustega, kes soovivad alustada või arendada mikroettevõtet. Seda eesmärki täidetakse ka InvestEU fondi sotsiaalvaldkonna investeeringute ja oskuste poliitikaharusse kuuluvate rahastamisvahendite ja eelarvetagatise kaudu.
- (34) Sotsiaalsete investeeringute turu osalistel, sh heategevuslikel osalistel, võib olla ESF+ mitme eesmärgi saavutamisel tähtis roll, sest nad pakuvad rahastamisvõimalusi ning uudseid ja täiendavaid lähenemisviise, et võidelda sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu, vähendada töötust ja aidata täita ÜRO kestliku arengu eesmäärke. Seepärast peaksid heategevuslikud osalised, nagu fondid ja rahastajad vastavalt vajadusele osalema ESF+ meetmetes, eelkõige neis, mille eesmärk on arendada sotsiaalsete investeeringute turu keskkonda.
- (35) ELi toimimise lepingu artikli 168 kohaselt tuleb kogu liidu poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse. Liit peab täiendama ja toetama liikmesriikide tervisepoliitikat, soodustama liikmesriikidevahelist koostööd ja edendama liikmesriikide programmide vahelist kooskõlastamist, võttes täielikult arvesse liikmesriikide vastutust oma tervisepoliitika määratlemisel, tervishoiuteenuste ja arstiabi korraldamisel ning kättesaadavaks tegemisel.
- (36) Kui aidata inimestel säilitada kauem tervisliku ja aktiivse eluviisi ja avardada nende võimalusi aktiivselt oma tervise eest hoolitseda, mõjub see positiivselt tervisele, tervisealase ebavõrdsuse vähendamisele, elukvaliteedile, jõudlusele, konkurentsivõimele ja kaasavusele ning vähendab ühtlasi survet riigieelarvetele. Komisjonile on olnud oluline aidata liikmesriikidel saavutada nende kestliku arengu eesmäärke, eelkõige eesmärki 3 tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu¹⁷.
- (37) Otsustamisprotsessides, mis on seotud uuenduslike, tõhusate ja vastupanuvõimeliste tervisesüsteemide kavandamise ja haldamisega, kvaliteetsetele tervishoiuteenustele üldise juurdepääsu tagamise vahendite edendamisega ning parimate tavade vabatahtliku ulatuslikuma rakendamisega, tuleks toetuda tõenditele ja Euroopa Liidu

¹⁷

COM(2016) 739 final.

tervishoiusüsteemide ühistele väärtustele ja põhimõtetele, nagu on märgitud nõukogu 2. juuni 2006. aasta järeldustes.

- (38) ESF+ terviseharu peaks aitama kaasa haiguste ennetamisele liidu kodanike kogu eluea vältel ja tervise edendamisele, käsitledes terviseriskitegureid, nagu tubakatarbimine ja passiivne suitsetamine, kahjulik alkoholtarbimine, ebaseaduslike uimastite tarbimine ja uimastitega seotud tervisekahjude vähendamine, ebatervislik toitumine ja kehalise aktiivsuse puudumine, ning soodustama tervislikke eluviise toetavaid tingimusi, et täiendada liikmesriikide meetmeid kooskõlas asjakohaste strateegiatega. ESF+ terviseharu peaks edendama tõhusaid ennetamismudeleid, uuenduslikku tehnoloogiat ning uusi ärimudeleid ja -lahendusi, et aidata liikmesriikidel kujundada uuenduslikke, tõhusaid ja kestlikke tervishoiusüsteeme ning hõlbustada Euroopa kodanike juurdepääsu parematele ja ohutumatele tervishoiuteenustele.
- (39) Mittenakkuslike haiguste arvele langeb üle 80 % enneaegsest suremusest liidus ja tulemuslik ennetamine hõlmab mitut piiriülest mõõdet. Euroopa Parlament ja nõukogu on samas rõhutanud vajadust viia miinimumini tõsiste piiriüleste terviseohtude, nagu nakkushaiguste ning muude bioloogiliste, keemiliste, keskkonna- ja tundmatute ohtude mõju rahvatervisele, toetades valmisoleku ja reageerimisega seotud suutlikkuse suurendamist.
- (40) Tervisesüsteemide tõhususe ja kodanike tervise nimel on oluline vähendada ravimiresistentsete ja tervishoiuteenustega seotud infektsioonide levikut ning tagada tulemuslike antimikroobikumide kättesaadavus.
- (41) Komisjon tegi hiljuti tervisetehnoloogia hindamist käsitleva ettepaneku,¹⁸ et toetada tervisetehnoloogia hindamise alast koostööd liidu tasandil, et muuta uuenduslik tervisetehnoloogia kogu liidu patsientidele kättesaadavamaks, kasutada olemasolevaid ressursse paremini ära ja parandada ettevõtluse prognoositavust.
- (42) ESF+ terviseharu ja sellesse harusse kuuluvate meetmete mõningate eesmärkide eripära arvestades sobivad nendega seotud tegevusi kõige paremini rakendama liikmesriikide vastavad pädevad asutused. Neid liikmesriikide määratud ametiasutusi tuleks seepärast lugeda kindlaksmääratud toetusesaajateks [uue finantsmääruse] artikli [195] tähenduses ja neile tuleks toetust anda ilma projektikonkurssi eelnevalt avaldamata.
- (43) Euroopa tugivõrgustikud on võrgustikud, mis koondavad tervishoiuteenuse osutajaid kõikjal Euroopas, et tegeleda haruldaste, väikese levimusega või komplekshaigustega, mille puhul on vaja väga spetsiifilist ravi ning teadmiste ja vahendite koondamist. Euroopa tugivõrgustikud on sellisena heaks kiitnud Euroopa tugivõrgustikke käsitlev liikmesriikide nõukogu heakskiitmismenetlusega, mis on sätestatud komisjoni 10. märtsi 2014. aasta rakendusotsuses 2014/287/EL. Neid võrgustikke tuleks seepärast lugeda kindlaksmääratud toetusesaajateks [uue finantsmääruse] artikli [195] tähenduses ja neile tuleks toetust anda ilma projektikonkurssi eelnevalt avaldamata.
- (44) ELi tervisealased õigusaktid mõjutavad vahetult kodanike elu, tervisesüsteemide tõhusust ja vastupanuvõimet ning siseturu sujuvat toimimist. Meditsiinitooteid ja -tehnoloogiat (ravimeid, meditsiiniseadmeid ja inimpäritoluga aineid), tubakaaalseid õigusnorme, patsientide õigusi piiriüleses tervishoius ning tõsiseid piiriüleseid terviseohte käsitlev reguleeriv raamistik on ELis tervise kaitsmisel väga tähtis. Õigusaktides ning nende rakendamisel ja nende täitmise tagamisel tuleb pida

¹⁸

COM(2018) 51 final.

sammu innovatsiooni ja teadusuuringute arenguga ning ühiskondlike muutustega kõnealuses valdkonnas, täites ühtlasi tervise-eesmärke. Seepärast tuleb pidevalt arendada tõendusbaasi, mis on vajalik selliste teaduslikku laadi õigusaktide rakendamiseks.

- (45) Et liidu ja rahvusvahelise tasandi meetmed oleksid võimalikult tulemuslikud ja tõhusad, tuleks terviseharu rakendamisel arendada koostööd asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, näiteks ÜRO ja selle spetsialiseeritud asutused, eelkõige Maailma Terviseorganisatsioon (WHO), samuti Euroopa Nõukogu ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga (OECD).
- (46) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamisel ja ÜRO säästva arengu eesmärkide täitmisel, aidatakse käesoleva määrusega kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja saavutada üldeesmärki, et ELi eelarvekulutustest 25 % eraldatakse kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti vahehindamise ajal.
- (47) [nõukogu otsuse 2013/755/EL¹⁹ artikli 94] kohaselt on ülemeremaal ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud vastavalt tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu eeskirjadele ja eesmärkidele ning vajaduse korral ka asjaomase ülemeremaa ja -territooriumiga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale korrale.
- (48) Euroopa Majanduspiirkonda (EEA) kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis on loodud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega. Käesoleva määrusega tuleks kehtestada erisäte, millega antakse vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile ning Euroopa Kontrollikoja õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.
- (49) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013²⁰, nõukogu määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95²¹, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96²² ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939²³ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega kooskõlas finantsmäärusega ja muude kohaldatavate eeskirjadega, hõlmates eeskirjade eiramise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusuurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa

¹⁹ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaa ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²¹ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

²² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

²³ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muid liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida ELis toime pandud pettusi ja muid kuritegusid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371²⁴. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

- (50) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on võtnud vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 alusel. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja neis on eelkõige määratud kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja täitmiseks toetuste, avalike hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise teel ning nähtud ette eelarvehandrite käsutajate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades käsitletakse ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (51) Kuna käesoleva määruse eesmärki, st muuta tööturud tulemuslikumaks ja edendada juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, muuta haridus ja koolitus kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks, edendada sotsiaalset kaasatust ja tervist ning vähendada vaesust, samuti tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu meetmeid, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (52) Käesoleva määruse teatavate mitteoluliste osade muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta ja täiendada lisasid seoses näitajatega. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (53) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused. Lõppsaajate hulgas tehtava struktureeritud uuringu mudeli laadi arvestades tuleks selle mudeliga seotud rakendusvolitusi

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

kasutada kooskõlas nõuandemenetlusega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011²⁵ artiklis 4,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I osa

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+).

Määruses sätestatakse ESF+ eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, rakendamismeetodid, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kaasnevad meetmed“ – toidu ja/või esmase materiaalse abi jaotamisele lisaks võetavad meetmed, mille eesmärk on vähendada sotsiaalset tõrjutust, nt sotsiaalteenuseid saama suunamine ja nende teenuste osutamine või majapidamiseelarve kavandamise alane nõustamine;
- 2) „assotsieerunud riik“ – kolmas riik, kes osaleb liiduga sõlmitud lepingus, mis võimaldab tal osaleda ESF+ tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harus ning terviseharus vastavalt artiklile 30;
- 3) „esmane materiaalne abi“ – kaubad, millega täidetakse inimeste vajadused väärika elu elamiseks, nt riided, hügieenitarbed ja koolimaterjalid;
- 4) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- 5) „ühised koheste tulemuste näitajad“ – ühised tulemusnäitajad, mis kajastavad mõju, mis on saavutatud nelja nädala jooksul alates kuupäevast, mil osaleja lõpetas tegevuses osalemise (lahkumiskuupäev);

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- 6) „ühised pikemaajaliste tulemuste näitajad“ – ühised tulemusnäitajad, mis kajastavad mõju, mis on saavutatud kuus kuud pärast seda, kui osaleja on lõpetanud tegevuses osalemise;
- 7) „toidu ja/või esmase materiaalse abi ostu kulud“ – tegelikud kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi ostmisega toetusesaaja poolt ja mis ei piirdu toidu ja/või esmase materiaalse abi hinnaga;
- 8) „lõppsaaja“ – enim puudust kannatav isik või enim puudust kannatavad isikud, kes saavad artikli 4 lõike 1 punkti xi kohast toetust;
- 9) „tervisekriis“ – igasugune kriis, mida üldiselt tajutakse ohtu kujutavana ning mis on tervisemõõtmega ja nõuab ametiasutustelt kiiret meetmete võtmist ebakindlates tingimustes;
- 10) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel ja kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi;
- 11) „mikrorahastamine“ – rahastamine, mis hõlmab tagatise, mikrokrediiti, omakapitali ja kvaasikapitali koos kaasnevate ettevõtluse arendamise teenustega, nt individuaalne nõustamine, koolitamine ja juhendamine, ning mis on ette nähtud isikutele ja mikroettevõtjatele, kellel on raske ametialaseks ja/või tulu toovaks tegevuseks laenu saada;
- 12) „mikroettevõtja“ – ettevõtte, kus on vähem kui kümme töötajat ja mille aastakäive või bilanss on alla 2 000 000 euro;
- 13) „enim puudust kannatavad isikud“ – füüsilised isikud (üksikisikud, perekonnad, leibkonnad või nendest moodustunud rühmad), kelle vajadus abi järele on kindlaks tehtud vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele, mille on kehtestanud riigi pädevad asutused konsulteerides asjakohaste sidusrühmadega ja vältides huvide konflikte, ning mille on riigi pädevad asutused heaks kiitnud ja mis võivad sisaldada elemente, mis võimaldavad suunata abi enim puudust kannatavatele isikutele teatavates geograafilistes piirkondades;
- 14) „võrdlusväärtus“ – ühiste ja programmipõhiste tulemusnäitajate kohta sihtväärtuste seadmiseks kasutatav väärtus, mis põhineb olemasolevatel või varasematel sarnastel sekkumistel;
- 15) „sotsiaalne ettevõtte“ – ettevõtte, kes olenemata oma õiguslikust vormist, või füüsiline isik, kes:
- (a) on vastavalt põhikirjale või muudele juriidilistele dokumentidele, mis võivad kaasa tuua vastutuse tema asukohaks oleva liikmesriigi eeskirjade alusel, oma peamiseks sotsiaalseks eesmärgiks seadnud mõõdetava positiivse sotsiaalse mõju saavutamise, mitte kasumi teenimise muudel eesmärkidel, ning kes pakub sotsiaalset kasu toovaid teenuseid või kaupu ja/või kasutab toodete valmistamisel või teenuste osutamisel meetodeid, mis kajastavad sotsiaalseid eesmärke;
 - (b) kasutab oma kasumit esmajoones oma peamise sotsiaalse eesmärgi saavutamiseks ning on kehtestanud kasumi jaotamiseks eelnevalt kindlaks määratud menetlused ja eeskirjad, millega tagatakse, et selline jaotamine ei takista peamise sotsiaalse eesmärgi saavutamist;
 - (c) juhib oma tegevust ettevõtlikul, vastutustundlikul ja läbipaistval moel, eelkõige kaasates töötajaid, kliente ja sidusrühmi, keda tema ettevõtlustegevus mõjutab;
- 16) „sotsiaalsed uuendused“ – tegevus, mis on sotsiaalne nii oma tulemuste kui ka vahendite poolest, eelkõige tegevus, mis on seotud selliste uute (toodete, teenuste ja mudelitega seotud) ideede arendamise ja elluviimisega, mis ühtaegu vastavad sotsiaalsetele

vajadustele ja loovad uusi sotsiaalseid suhteid või koostööd, ning on seega ühiskonnale kasulik ja suurendab selle tegutsemissuutlikkust;

17) „sotsiaalne eksperimenteerimine“ – poliitikavaldkonna sekkumised, millega pakutakse sotsiaalsetele vajadustele uuenduslikke lahendusi, ning mida tehakse väikeses ulatuses ja tingimustel, mis võimaldavad nende mõju mõõta, enne kui neid rakendatakse muus olukorras või laiemas mastaabis, juhul kui tulemused osutuvad veenvateks;

18) „võtmepädevused“ – teadmised, oskused ja pädevused, mis on kõigile mis tahes eluetappidel vajalikud, et tagada eneseteostus ja -areng, tööhõive, sotsiaalne kaasatus ja kodanikuaktiivsus. Võtmepädevused on kirjaoskus, keelteoskus, matemaatika, teadus, tehnoloogia ja inseneeria, digioskused, isiklik, sotsiaalne ja õpipädevus, kodanikuoskused, ettevõtlusoskused, kultuuriteadlikkus ja kultuuriline eneseväljendus;

19) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole Euroopa Liidu liikmesriik.

2. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru puhul kasutatakse ka [tulevase ühissätete määruse] artiklis [2] sätestatud mõisteid.

Artikkel 3

Üldeesmärgid ja rakendamismeetod

ESF+ eesmärk on toetada liikmesriike, et saavutada suur tööhõive, õiglane sotsiaalkaitse ning oskustega ja vastupanuvõimeline tööjõud, kes on tulevases töömaailmas toimetulekuks valmis, kooskõlas Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sambas sisalduvate põhimõtetega.

ESF+ toetab ja täiendab liikmesriikide poliitikat, mille eesmärk on tagada võrdsed võimalused, tööturule juurdepääs, õiglased töötingimused, sotsiaalkaitse ja kaasamine ja inimeste tervise väga hea kaitse, ning lisab sellele poliitikale väärtust.

ESF+ rakendatakse:

a) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames abi selle osa puhul, mis vastab artikli 4 lõikes 1 esitatud erieesmärkidele (edaspidi „eelarve jagatud täitmise alla kuuluv ESF+ haru“), ning

b) eelarve otsese ja kaudse täitmise raames abi selle osa puhul, mis vastab erieesmärkidele, mis on esitatud artikli 4 lõikes 1 ja artiklis 23 (edaspidi „tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru“) ning artikli 4 lõigetes 1 ja 3 ja artiklis 26 (edaspidi „terviseharu“).

Artikkel 4

Erieesmärgid

1. ESF+ toetab järgmisi tööhõive, hariduse, sotsiaalse kaasavuse ja tervise poliitikavaldkonna erieesmäärke ning aitab seega ühtlasi täita [tulevase ühissätete määruse] artiklis [4] sätestatud poliitikaeesmärki „Sotsiaalsem Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu“:

i) parandada kõigi tööotsijate, eelkõige noorte ja pikaajaliste töötute ning tööturult eemalejäänud isikute töösaamisvõimalusi ning edendada füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist ja sotsiaalmajandust;

ii) nüüdisajastada tööturuasutusi ja -teenuseid, et hinnata ja prognoosida vajalikke oskusi ning tagada õigeaegne ja vajadusekohane abi ja tugi tööturu ja oskuste sobitamiseks, tööturustaatus vaheliseks liikumiseks ning liikuvuseks tööturul;

iii) edendada naiste osalemist tööjõus, paremat töö- ja eraelu tasakaalu, sh juurdepääsu lapsehoiule, tervislikku ja hästi kohandatud töökeskkonda, kus ohjatakse terviseriske, töötajate, ettevõtete ja ettevõtjate kohanemist muutustega ning aktiivsena ja tervena vananemist;

iv) muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, tulemuslikumaks ja tööturule vastavamaks, et toetada võtmepädevuste, sh digioskuste omandamist;

v) edendada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade võrdset juurdepääsu kvaliteetsele ja kaasavale haridusele ja koolitusele alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni üld- ja kutsehariduse ja -õppe ning kolmanda taseme hariduseni, samuti täiskasvanuharidusele ja -koolitusele, ning sellise hariduse ja koolituse läbimist, sh hõlbustada kõigile võimalikku õpirännet;

vi) edendada elukestvat õpet, eelkõige kõigile kättesaadavaid oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi, arvestades digioskusi, paremini prognoosida muutusi ja uusi vajalikke oskusi tööturu vajaduste põhjal, hõlbustada karjäärialaseid üleminekuid ning soodustada ametialast liikuvust;

vii) soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi ja aktiivset osalemist, ning parandada tööalast konkurentsivõimet;

viii) edendada kolmandate riikide kodanike ja marginaliseerunud kogukondade, nt romade sotsiaal-majanduslikku lõimimist;

ix) parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele; nüüdisajastada sotsiaalkaitssüsteeme, sealhulgas parandada juurdepääsu sotsiaalkaitsele; muuta tervishoiusüsteemid ja pikaajalise hoolduse teenused juurdepääsetavamaks, tulemuslikumaks ja vastupanuvõimelisemaks;

x) edendada vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste, sh enim puudust kannatavate isikute ja laste sotsiaalset lõimimist;

xi) vähendada materiaalsed puudused toidu ja/või esmase materiaalse abi pakkumisega enim puudust kannatavate isikutele, sh kaasnevate meetmetega.

2. Meetmetega, mida võetakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames, et saavutada lõikes 1 osutatud erieesmäärke, aitab ESF+ täita ka [tulevase ühissätete määruse] artiklis [4] loetletud muid poliitikaeesmäärke, eelkõige neid, mis on seotud järgmisega:

1. arukam Euroopa, mida aitab saavutada aruka spetsialiseerumisega ja peamise progressi võimaldava tehnoloogiaga seotud oskuste arendamine, tööstusüleminekuga seotud valdkondlik koostöö oskuste ja ettevõtluse alal, teadlaste koolitamine, kõrgharidusasutuste, kutseharidus- ja -õppeasutuste, uurimis- ja tehnoloogiakeskuste ning ettevõtete ja klasterite vaheliste võrgustike ja partnerlussuhete loomine, samuti mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ja sotsiaalmajanduse toetamine;

2. keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega Euroopa, mida aitab saavutada oskuste ja kvalifikatsioonide kohandamiseks vajalik haridus- ja koolitussüsteemide parandamine, kõigi, sh tööjõu oskuste täiendamine ning keskkonna, kliima ja energeetikaga ja biomajandusega seotud sektorites uute töökohtade loomine.

3. Terviseharu raames toetab ESF+ tervise edendamist ja haiguste ennetamist, aitab muuta tervisesüsteemid tulemuslikumaks, juurdepääsetavamaks ja vastupanuvõimelisemaks ning tervishoiu ohutumaks, vähendab tervisealast ebavõrdsust, kaitseb kodanikke piiriüleste terviseohtude eest ning toetab ELi tervisealaseid õigusakte.

Artikkel 5

Eelarve

1. ESF+ rahastamispaketi kogusuurus aastatel 2021–2027 on jooksevhindades 101 174 000 000 eurot.
2. Rahastamispaketi see osa, mis on ette nähtud eelarve jagatud täitmise alla kuuluvale ESF+ harule tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi all, on jooksevhindades 100 000 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 88 646 194 590 eurot, millest jooksevhindades 200 000 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 175 000 000 000 eurot eraldatakse uuenduslikke lahendusi toetavaks riikidevaheliseks koostööks, millele on osutatud artikli 23 punktis i, ning jooksevhindades 400 000 000 000 eurot või 2018. aasta hindades 376 928 934 eurot lisavahenditeks ELi toimimise lepingu artiklis 349 kindlaks määratud äärepoolseimatele piirkondadele ja NUTS 2. tasandi piirkondadele, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokollis nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele.
3. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades 1 174 000 000 eurot.
4. Lõikes 3 esitatud summa orienteeriv jaotus on järgmine:
 - (d) 761 000 000 eurot tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru rakendamiseks;
 - (e) 413 000 000 miljonit eurot terviseharu rakendamiseks.
5. Lõigetes 3 ja 4 nimetatud summasid võib kasutada ka programmide rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuseks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.

Artikkel 6

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus ja võrdsed võimalused ning mittediskrimineerimine

1. Kõigi eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames rakendatavate programmide, samuti tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu raames toetatavate tegevuste ettevalmistamise, rakendamise, seiramise ja hindamise käigus tagatakse naiste ja meeste võrdõiguslikkus. Nende ettevalmistamise, rakendamise, seiramise ja hindamise käigus edendatakse ühtlasi kõigi võrdseid võimalusi ning hoitakse ära diskrimineerimine soo, rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal.
2. Liikmesriigid ja komisjon toetavad lõikes 1 osutatud põhimõtete edendamiseks samuti konkreetseid sihipäraseid meetmeid ESF+ mis tahes eesmärkide raames, sh üleminek hoolekandetasutuste kasutamiselt pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandele.

II osa – eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru rakendamine

I peatükk

Programmitööd käsitlevad ühissätted

Artikkel 7

Järjepidevus ja valdkondlik keskendamine

1. Liikmesriigid keskendavad eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahendid sekkumistele, milles käsitletakse nende riiklikes reformikavades, Euroopa poolaasta raames ning ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomastes riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleeme, ning võtavad arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sambas sisalduvaid põhimõtteid ja õigusi.

Liikmesriigid ja vajaduse korral komisjon soodustavad nii kavandamisetaapis kui ka rakendamise ajal sünergiat ning tagavad koordineerimise, vastastikuse täiendavuse ja sidususe ESF+ ja muude liidu fondide, programmide ja vahendite, nagu Erasmuse programmi, Varjupaiga- ja Rändefondi ning reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi vahel. Liikmesriigid ja vajaduse korral komisjon optimeerivad koordineerimismehhanisme, et vältida topelttööd ning tagada tihe koostöö sidusate ja ühtlustatud toetusmeetmete rakendamise eest vastutavate osaliste vahel.

2. Liikmesriigid eraldavad oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, asjakohase summa, et käsitleda ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ja artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud asjaomastes riigipõhistes soovitustes ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, mis kuuluvad ESF+ rakendusalasasse, nagu on sätestatud artiklis 4.

3. Liikmesriigid eraldavad vähemalt 25 % oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, artikli 4 lõike 1 punktide vii–xi kohaste sotsiaalse kaasavuse poliitikavaldkonna erieesmärkide jaoks, sh kolmanda riigi kodanike sotsiaal-majandusliku lõimimise edendamine.

4. Liikmesriigid eraldavad vähemalt 2 % oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, artikli 4 lõike 1 punkti xi kohase materiaalselt puudust käsitleva erieesmärgi jaoks.

Põhjendatud juhtudel võib käesoleva lõike esimese lõigu kohase vähemalt 2 % eraldamise nõude täitmise kontrollimisel arvesse võtta vahendeid, mis on eraldatud artikli 4 lõike 1 punktis x sätestatud erieesmärgi jaoks ja suunatud enim puudust kannatavatele isikutele.

5. Liikmesriigid, kus Eurostati andmete põhjal ületab 2019. aastal mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29aastaste noorte määr liidu keskmist, eraldavad vähemalt 10 % oma ESF+ vahenditest, mis on eraldatud eelarve jagatud täitmise raames ja mis on ette nähtud 2021.–2025. aastaks, sihipäraste meetmete ja struktuurireformide jaoks, millega toetatakse noorte tööhõivet ja koolist tööellu üleminekut, haridus- ja koolitussüsteemi naasmise viise ning teise võimaluse haridust eelkõige noortegarantii kavade rakendamise raames.

Liikmesriigid, kes vahehindamise ajal kavandavad eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahendeid 2026. ja 2027. aastaks kooskõlas [tulevase ühissätete määruse] artikliga [14], eraldavad juhul, kui neis ületab Eurostati andmete põhjal 2024. aastal mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29aastaste noorte määr liidu keskmist, vähemalt 10 % oma ESF+ vahenditest, mis kuuluvad eelarve jagatud täitmise alla ja mis on ette nähtud 2026. ja 2027. aastaks, kõnealuste meetmete jaoks.

Esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustele vastavad äärepoolseimad piirkonnad eraldavad oma programmides vähemalt 15 % eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahenditest esimeses lõigus sätestatud meetmete jaoks. Seda eraldist võetakse arvesse, kui

kontrollitakse esimese ja teise lõigu kohasest riigi tasandi miinimumprotsendist kinni pidamist.

Kõnealuste meetmete rakendamisel seavad liikmesriigid esikohale tööturult eemalejäänud ja pikaajaliselt töötud noored ning näevad ette sihipärased kaasamismeetmeid.

6. Lõikeid 2–5 ei kohaldata spetsiaalse lisaeraldise suhtes, mille saavad äärepoolseimad piirkonnad ja NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokollis nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele.

7. Lõikeid 1–5 ei kohaldata tehnilise abi suhtes.

Artikkel 8

Partnerlus

1. Kõik liikmesriigid tagavad, et sotsiaalpartnerid ning kodanikuühiskonna organisatsioonid osalevad piisavalt sellise tööhõive-, haridus- ja sotsiaalse kaasamise poliitika rakendamises, mida toetatakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames.

2. Liikmesriigid eraldavad igas programmis eelarve jagatud täitmise raames eraldatud ESF+ vahenditest asjakohase summa sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamiseks.

Artikkel 9

Materiaalse puuduse vähendamine

Artikli 7 lõikes 4 osutatud vahendid kavandatakse spetsiaalse prioriteedi või programmi raames.

Artikkel 10

Noorte tööhõive jaoks ettenähtud toetus

Artikli 7 lõike 5 kohane toetus kavandatakse spetsiaalse prioriteedi raames ja sellega toetatakse artikli 4 lõike 1 punktis i sätestatud erieesmärki.

Artikkel 11

Asjaomaste riigipõhiste soovitude käsitlemiseks ettenähtud toetus

Meetmed, millega käsitletakse asjaomastes riigipõhistes soovitudes ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, nagu on osutatud artikli 7 lõikes 2, kavandatakse ühe või mitme spetsiaalse prioriteedi raames.

II peatükk

Üldine toetus eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames

Artikkel 12

Kohaldamisala

Seda peatükki kohaldatakse artikli 4 lõike 1 punktide i–x kohase ESF+ toetuse suhtes, kui rakendamine toimub eelarve jagatud täitmise raames (edaspidi „eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antav üldine toetus“).

Artikkel 13

Uuenduslikud meetmed

1. Liikmesriigid toetavad sotsiaalse innovatsiooni meetmeid ja sotsiaalset eksperimenteerimist või tugevdavad alt üles suunatud käsitusi, mis põhinevad avaliku sektori asutuste, erasektori ja kodanikuühiskonnaga loodud partnerlusel, nt kohalikud tegevusrühmad, kes kavandavad ja rakendavad kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiaid.
2. Liikmesriigid võivad toetada tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning muude liidu programmide raames välja töötatud, väikeses ulatuses katsetatud uuenduslike lähenemisviiside (sotsiaalne eksperimenteerimine) ulatuslikumat kasutuselevõttu.
3. Uuenduslikke meetmeid ja lähenemisviise võib kavandada mis tahes erieesmärgi raames, mis on sätestatud artikli 4 lõike 1 punktides i–x.
4. Kõik liikmesriigid määravad vähemalt ühe prioriteedi lõigete 1 või 2 või mõlema rakendamiseks. Maksimaalset kaasrahastamismäära võib nende prioriteetide puhul suurendada kuni 95 %ni, kui kuni 5 % riigi ESF+ eraldisest, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, eraldatakse selliste prioriteetide jaoks.

Artikkel 14

Rahastamiskõlblikkus

1. Lisaks [tulevase ühissätete määruse] artiklis [58] osutatud kuludele ei ole eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblikud järgmised kulud:
 - (b) maa ja kinnisvara ost ja taristu pakkumine ning
 - (c) mööbli, varustuse ja sõidukite ost, v.a juhul, kui ost on vajalik tegevuse eesmärgi saavutamiseks, esemed on täiesti amortiseerunud või asjaomaste esemete ost on majanduslikult kõige soodsam toimimisviis.
2. Mitterahaline osalus toetuste ja töötasude kujul, mida maksab tegevuses osalejatele kolmas isik, võib olla eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblik, kui see mitterahaline osalus on makstud riigisiseste eeskirjade, sh raamatupidamiseskirjade kohaselt ning ei ületa kolmanda isiku kantud kulusid.
3. Spetsiaalset lisaeraldist, mille saavad äärepoolseimad piirkonnad ja NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokolli nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele, kasutatakse artikli 4 lõikes 1 sätestatud erieesmärkide saavutamise toetamiseks.
4. Otsesed personalikulud on eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse puhul rahastamiskõlblikud, tingimusel et need ei ole suuremad kui 100 % liikmesriigis asjaomase kutseala eest makstav tavaline tasu vastavalt Eurostati andmetele.

Artikkel 15

Näitajad ja aruandlus

1. Programmides, mille jaoks saadakse eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antavat üldist toetust, kasutatakse rakendamisel tehtud edusammude jälgimiseks käesoleva määruse 1. lisas esitatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Programmides võib kasutada ka programmpõhiseid näitajaid.
2. Ühiste ja programmpõhiste väljundnäitajate puhul võetakse baasväärtuseks null. Kui see on toetatava tegevuse laadi poolest asjakohane, kehtestatakse neile näitajatele kumulatiivsed koguselised vahe-eesmärgid ja sihtväärtused absoluutarvudes. Väljundnäitajate kohta teatatud väärtused esitatakse absoluutarvudes.
3. Ühiste ja programmpõhiste tulemusnäitajate puhul, millele on kehtestatud kumulatiivne koguseline vahe-eesmärk aastaks 2024 ja kumulatiivne koguseline sihtväärtus aastaks 2029, määratakse kindlaks võrdlusväärtus värskeimate kättesaadavate andmete või muude asjakohaste teabeallikate põhjal. Ühiste tulemusnäitajate sihtväärtused määratakse kindlaks absoluutarvudes või protsentides. Programmpõhiseid tulemusnäitajaid ja nendega seotud sihtväärtusi võib väljendada nii kvantitatiivselt kui ka kvalitatiivselt. Ühiste tulemusnäitajate kohta teatatud väärtused esitatakse absoluutarvudes.
4. Osalejaid käsitlevate näitajate kohta edastatakse andmed vaid siis, kui osaleja kohta on olemas kõik 1. lisa punktiga 1a nõutud andmed.
5. Kui andmed on olemas registrites või võrdväärtsetes allikates, võimaldavad liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 6 lõike 1 punktidega c ja e korraldusasutustel ja muudel organitel, kelle ülesanne on koguda eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru raames antava üldise toetuse seiramiseks ja hindamiseks vajalikke andmeid, kasutada neid registrites või võrdväärtsetes allikates olevaid andmeid.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte I lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks programmide rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

III peatükk

ESF+ toetus materiaalse puuduse vähendamiseks

Artikkel 16

Kohaldamisala

Seda peatükki kohaldatakse artikli 4 lõike 1 punkti xi kohase ESF+ toetuse suhtes.

Artikkel 17

Põhimõtted

1. ESF+ toetusega materiaalse puuduse vähendamiseks võib toetada üksnes sellise toidu või selliste kaupade jagamist, mis vastavad tarbekaupade ohutust käsitlevale liidu õigusele.
2. Liikmesriigid ja toetusesaajad valivad asjaomase toidu ja/või esmase materiaalse abi enim puudust kannatavate isikute vajadustega seotud objektiivsete kriteeriumide alusel. Toiduainete ja vajaduse korral kaupade valimise kriteeriumides võetakse arvesse ka kliima- ja keskkonnaaspekte, eelkõige selleks, et vähendada toidu raiskamist. Kui see on asjakohane,

võetakse jagatavate toiduainete valimisel arvesse nende panust enim puudust kannatavate isikute tasakaalustatud toitumisse.

Toitu ja/või esmast materiaalet abi võib pakkuda enim puudust kannatavatele isikutele kas otse või kaudselt elektrooniliste vautšerite või kaartide kujul, tingimusel et nende eest saab üksnes toitu ja/või esmast materiaalet abi, mis on sätestatud artikli 2 punktis 3.

Enim puudust kannatavatele isikutele pakutavat toitu võib hankida määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 16 lõike 2 kohaselt kõrvaldatud toodete kasutamise, töötlemise või müügi teel, kui see on majanduslikult kõige soodsam toimimisviis ja ei too kaasa asjatuid viivitusi toidu kätetoimetamisel enim puudust kannatavatele isikutele.

Sellistest tehingutest saadud summasid kasutatakse enim puudust kannatavate isikute hüvanguks lisaks summadele, mis on programmi jaoks juba kättesaadavad.

3. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et abiga, mida pakutakse materiaalse puuduse vähendamiseks antava ESF+ toetuse raames, austatakse enim puudust kannatavate inimeste väärikust ja välditakse nende häbimärgistamist.

4. Toidu ja/või esmase materiaalse abi pakkumist võib täiendada ümberorienteerumisega pädevatele teenistustele ja muudele kaasnevatele meetmetele, mille eesmärk on enim puudust kannatavaid isikuid sotsiaalselt kaasata.

Artikkel 18

Prioriteedi sisu

Artikli 4 lõike 1 punkti xi kohase toetusega seotud prioriteet sisaldab järgmist teavet:

- a) toetuse liik;
- b) peamised sihtrühmad;
- c) riiklike või piirkondlike toetuskavade kirjeldus.

Vaid seda liiki toetusega piirduvate programmide ja seonduva tehnilise abi puhul hõlmab prioriteet ka tegevuste valimise kriteeriume.

Artikkel 19

Tegevuste rahastamiskõlblikkus

1. Enim puudust kannatavatele isikutele pakutavat toitu ja/või esmast materiaalet abi võib osta toetusesaaja ise või tema nimel või selle võib toetusesaajale tasuta kättesaadavaks teha.
2. See toit ja/või esmane materiaalne abi jagatakse enim puudust kannatavatele isikutele tasuta.

Artikkel 20

Kulude rahastamiskõlblikkus

1. Materiaalse puuduse vähendamiseks antava ESF+ toetuse rahastamiskõlblikud kulud on:
 - a) toidu ja/või esmase materiaalse abi ostu kulud, sh kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi veoga toetusesaajatele, kes toitu ja/või esmase materiaalse abi lõppsaajatele kätte toimetavad;

b) kui punkt a ei hõlma toidu ja/või esmase materiaalse abi vedu seda lõppsaajatele jagavatele toetusesaajatele, siis hankija kantud kulud, mis on seotud toidu ja/või esmase materiaalse abi veoga lattu ja/või toetusesaajatele, ja ladustamiskulud, mis arvutatakse kindla määrana, mis on 1 % punktis a osutatud kuludest, või nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel tegelikult tekkinud ja tasutud kulud;

c) haldus-, veo- ja ladustamiskulud, mille on kandnud toetusesaajad, kes osalevad toidu ja/või esmase materiaalse abi jagamises enim puudust kannatavate isikutele, ning mis arvutatakse kindla määrana, mis on 5 % punktis a osutatud kuludest; või 5 % kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 16 kõrvaldatud toiduainete väärtusest;

d) toiduannetuste kogumise, veo, ladustamise ja jagamise ning sellega otseselt seotud teadlikkuse suurendamise alase tegevuse kulud;

e) toetusesaajate poolt või nende nimel võetud kaasnevate meetmete kulud, mille on deklareerinud toetusesaajad, kes toimetavad toitu ja/või esmast materiaalist abi kätte enim puudust kannatavatele isikutele, ning mis arvutatakse kindla määrana, mis on 5 % punktis a osutatud kuludest.

2. Lõike 1 punktis a nimetatud rahastamiskõlblike kulude vähendamine põhjusel, et toidu ja/või esmase materiaalse abi ostmise eest vastutav organ ei ole järginud kohaldatavat õigust, ei too kaasa lõike 1 punktides c ja e sätestatud rahastamiskõlblike kulude vähendamist.

3. Rahastamiskõlblikud ei ole järgmised kulud:

a) võlaintriss;

b) taristu tagamine;

c) kasutatud kaupadega seotud kulud.

Artikkel 21

Näitajad ja aruandlus

1. Materiaalse puuduse vähendamist käsitlevate prioriteetide puhul kasutatakse rakendamisel tehtud edusammude jälgimiseks käesoleva määruse II. lisas esitatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Neis programmides võib kasutada ka programmipõhiseid näitajaid.

2. Ühiste ja programmipõhiste väljund- ja tulemusnäitajate jaoks kehtestatakse võrdlusväärtused.

3. Korraldusasutused esitavad komisjonile 30. juuniks 2025 ja 30. juuniks 2028 eelmisel aastal lõppsaajate hulgas tehtud struktureeritud uuringu tulemused. See uuring põhineb mudelil, mille kehtestab komisjon rakendusaktiga.

4. Komisjon võtab kooskõlas artikli 39 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, milles sätestatakse lõppsaajate hulgas tehtava struktureeritud uuringu mudel, et tagada käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte II lisas esitatud näitajate muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks programmide rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

Artikkel 22

Audit

Tegevuse auditeerimine võib hõlmata selle kõiki etappe ja jaotusahela kõiki tasandeid; ainsana ei kontrollita lõppsaajaid, välja arvatud juhul, kui riskihindamisega tehakse kindlaks konkreetne eeskirjade eiramise või pettuse oht.

III osa – rakendamine eelarve otsese ja kaudse täitmise raames

I peatükk – tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru erieeskirjad

I jagu: üldsätted

Artikkel 23

Tegevuseesmärgid

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru tegevuseesmärgid on järgmised:

- a) arendada kvaliteetseid võrreldavaid analüütilisi teadmisi tagamaks, et artiklis 4 osutatud erieesmärkide saavutamiseks välja töötatud poliitika põhineb usaldusväärsetel tõendusmaterjalidel ning vastab assotsieerunud riikide vajadustele, probleemidele ja tingimustele;
- b) hõlbustada tulemuslikku ja kaasavat teabejagamist, vastastikust õppimist ja hindamist ning dialoogi artiklis 4 osutatud valdkondi käsitleva poliitika alal, et aidata assotsieerunud riikidel võtta asjakohaseid poliitikameetmeid;
- c) toetada sotsiaalset eksperimenteerimist artiklis 4 osutatud valdkondades ja suurendada sidusrühmade suutlikkust rakendada, üle kanda või laiendada sotsiaalpoliitika katsetatud uuendusi;
- d) pakkuda Euroopas lõimitud tööturgude arendamiseks tööandjatele ja -otsijatele konkreetseid tugiteenuseid alates värbamiseelsest ettevalmistusest kuni ametisse nimetamise järgse abini, et täita vabu töökohti teatavates sektorites, teatavatel erialadel, teatavates riikides ja piirialades või teatavate rühmade puhul (nt haavatavad isikud);
- e) toetada sellise turukeskkonna arendamist, mis on seotud vastasutatud või kasvuetapis olevate, eelkõige haavatavatele isikutele tööd andvate mikroettevõtjate mikrorahastamisega;
- f) toetada artiklis 4 osutatud valdkondades liidu tasandi võrgustike loomist ja dialoogi asjakohaste sidusrühmadega ja nende vahel ning aidata suurendada nende sidusrühmade, sh avalike tööturuasutuste, sotsiaalkindlustusasutuste, mikrorahastamisasutuste ja sotsiaalseid ettevõtteid rahastavate asutuste institutsioonilist suutlikkust;
- g) toetada sotsiaalsete ettevõtete arendamist ja sotsiaalse investeerimisturu arengut, hõlbustades avaliku ja erasektori koostööd ning fondide ja heategevuslike osaliste osalemist kõnealusel turul;
- h) anda suuniseid Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamiseks vajaliku sotsiaaltaristu (sh eluasemed, lapsehoid ning haridus ja koolitus, tervishoiuteenused ja pikaajaline hooldus) arendamiseks;

- i) toetada riikidevahelist koostööd, et kiirendada eelkõige tööhõive, oskuste ja kaasavuse valdkonna uuenduslike lahenduste ülekandmist ja soodustada nende ulatuslikumat kasutuselevõttu kõikjal Euroopas;
- j) toetada selleks, et kasutada ära üleilmastumist ja liidu poliitika välismõõdet, asjakohaste rahvusvaheliste sotsiaal- ja tööstandardite rakendamist artiklis 4 osutatud valdkondades.

II jagu: rahastamiskõlblikkus

Artikkel 24

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklites 3 ja 4 osutatud eesmärgid.
2. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harust võib toetada järgmisi meetmeid:
 - (d) analüütiline tegevus, mis on muu hulgas seotud kolmandate riikidega, eelkõige:
 - i) uuringud, uurimused, statistilised andmed, meetodikad, klassifikatsioonid, mikrosimulatsioonid, näitajad, Euroopa tasandi vaatluskeskuste toetamine ja võrdlusalused;
 - ii) sotsiaalsete uuenduste hindamisega seotud sotsiaalne eksperimenteerimine;
 - iii) liidu õiguse ülevõtmise ja kohaldamise jälgimine ja hindamine;
 - (e) poliitika rakendamine, eelkõige:
 - i) piiriülesed partnerlussuhted ja piiriülestes piirkondades pakutavad tugiteenused;
 - ii) kogu ELi hõlmav tööjõule suunatud liikuvuskava liidu tasandil, et täita vabu töökohti seal, kus tööturul on kindlaks tehtud puudujääke;
 - iii) mikrorahastamise ja sotsiaalsete ettevõtete toetamine muu hulgas segarahastamistoimingute, nt asümmeetriliste riskide jagamise või tehingu maksumuse vähendamise kaudu, samuti sotsiaaltaristu ja oskuste arendamise toetamine;
 - iv) riikidevahelise koostöö ja partnerluse toetamine uuenduslike lahenduste ülekandmiseks ja ulatuslikumaks kasutuselevõtmiseks;
 - c) eelkõige järgmiste osaliste suutlikkuse suurendamine:
 - i) artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seonduvad liidu tasandi võrgustikud;
 - ii) riiklikud kontaktpunktid, mille ülesanne on anda haru rakendamisega seotud suuniseid, teavet ja abi;
 - iii) osalevate riikide haldusasutused, sotsiaalkindlustusasutused ja tööturuasutused, kes vastutavad tööjõu liikuvuse edendamise eest, mikrorahastamisasutused ning sotsiaalseid ettevõtteid või muid sotsiaalse investeerimise osalejaid rahastavad asutused, samuti nende hulgas võrgustike loomise toetamine;
 - iv) sidusrühmad, pidades silmas riikidevahelist koostööd;
 - d) teabevahetus ja teabe levitamine, eelkõige:

- i) vastastikune õpe heade tavade, uuenduslike lähenemisviiside, analüütilise tegevuse tulemuste ja vastastikuse hindamiste tulemuste vahetamise ning võrdlusanalüüsi kaudu;
- ii) suunised, aruanded, teabematerjalid ja meediakajastus artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seotud algatuste kohta;
- iii) teabesüsteemid, mille kaudu levitatakse artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkondadega seotud tõendusmaterjale;
- iv) nõukogu eesistujariigi üritused, konverentsid ja seminarid.

Artikkel 25

Rahastamiskõlblikud üksused

1. Lisaks finantsmääruse artiklis [197] sätestatud kriteeriumidele kehtivad üksuste suhtes järgmised rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid:

- (f) juriidilised isikud, kes on asutatud mõnes järgmistest riikidest:
 - i) liikmesriik või sellega seotud ülemeremaa või -territoorium;
 - ii) assotsieerunud riik;
 - iii) tööprogrammis nimetatud kolmas riik vastavalt lõigetes 2 ja 3 osutatud tingimustele;
 - (g) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon.
2. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole assotsieerunud riik, võivad erandkorras osaleda, kui see on vajalik konkreetse meetme eesmärkide saavutamiseks.
3. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole assotsieerunud riik, peaksid põhimõtteliselt ise kandma oma osalemiskulud.

II peatükk – terviseharu erieeskirjad

I jagu: üldsätted

Artikkel 26

Tegevuseesmärgid

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklites 3 ja 4 osutatud eesmäärke.
2. Terviseharu tegevuseesmärgid on järgmised:
 - a) tugevdada liidus kriisideks valmisolekut, nende ohjet ja neile reageerimist, et kaitsta kodanikke piiriüleste terviseohtude eest:
 - i) võtta kriisideks valmisoleku, nende ohje ja neile reageerimise suutlikkuse suurendamise meetmeid;
 - ii) reageerida piiriülestele terviseohtudele kriisi korral;

- iii) toetada laboratoorseid suutlikkust.
 - iv) võidelda antimikroobikumiresistentsuse vastu;
- b) avardada tervishoiusüsteemide võimalusi:
 - i) investeerida tervise edendamisse ja haiguste ennetamisse;
 - ii) toetada tervishoiu- ja hoolekandesüsteemide digiüleminekut;
 - iii) toetada liidu jätkusuutliku tervise teabesüsteemi arendamist;
 - iii) toetada liikmesriike teadmussiirdes, mis on kasulik tulemuslikumate, kättesaadavamate ja vastupanuvõimelisemate tervisesüsteemide kujundamiseks ning paremaks tervise edendamiseks ja haiguste ennetamiseks tehtavate riiklike reformiprotsesside jaoks, käsitledes eelkõige Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme;
 - iv) arendada ja rakendada lähenemisviise, millega reageerida tulevastele tervisesüsteemi probleemidele;
- c) toetada liidu tervisealaseid õigusnorme:
 - i) toetada ravimeid ja meditsiiniseadmeid käsitlevate õigusnormide rakendamist;
 - ii) toetada tervisetehnoloogia hindamist käsitlevate liidu õigusnormide rakendamist;²⁶
 - iii) jälgida ja toetada liikmesriike inimpäritoluga aineid käsitlevate õigusnormide rakendamisel;
 - iv) toetada tubakaalaste õigusnormide rakendamist;
 - v) toetada piiriülest tervishoidu käsitlevate liidu õigusnormide rakendamist;
 - vi) toetada komisjoni tarbijaohutuse komiteed ning tervise-, keskkonna- ja uute riskide teaduskomiteed;
- d) toetada lõimitud tööd (nt Euroopa tugivõrgustikud, tervisetehnoloogia hindamine ning tervise, ennetamise ja haiguste tõrje edendamisega seotud parimate tavade rakendamine);
 - i) jätkata Euroopa tugivõrgustike toetamist;
 - ii) toetada koostöö arendamist tervisetehnoloogia hindamise valdkonnas, et valmistuda uuteks ühtlustatud eeskirjadeks;
 - iii) toetada rahvatervist käsitleva innovatsiooniga seotud parimate tavade rakendamist.

II jagu

Rahastamiskõlblikkus

Artikkel 27

Rahastamiskõlblikud meetmed

²⁶ Komisjon on võtnud vastu tervisetehnoloogia hindamist käsitleva ettepaneku (COM(2018)51 final).

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklites 3 ja 26 osutatud eesmärgid.

2. Terviseharust võib toetada järgmisi meetmeid:

- a) analüütiline tegevus, eelkõige:
 - i) uuringud, uurimused, andmekogumine, meetodikad, klassifikatsioonid, mikrosimulatsioonid, näitajad ja võrdlusanalüüsid;
 - ii) liidu õiguse ülevõtmise ja kohaldamise jälgimine ja hindamine;
- b) poliitika rakendamine, eelkõige:
 - i) piiriülene koostöö ja partnerlus, sh piiriülestes piirkondades;
 - ii) riikidevahelise koostöö ja partnerluse toetamine uuenduslike lahenduste ülekandmiseks ja ulatuslikumaks kasutuselevõtmiseks;
 - iii) tervisekriisideks valmisoleku õppused;
- c) suutlikkuse suurendamine, eelkõige:
 - i) liidu tasandil teatavat lisaväärtust andvate parimate tavade liikmesriikide vahel ülekandmise ja kohandamise ning neis kasutuselevõtmise kaudu;
 - ii) artiklis 26 osutatud valdkondadega seonduvates ELi tasandi võrgustikes;
 - iii) andmevahetuseks vajaliku IT-taristu kasutuselevõtu, töeshoidmise ja hoolduse toetamise kaudu;
 - iv) riiklikes kontaktpunktides, mille ülesanne on anda programmi rakendamisega seotud suuniseid, teavet ja abi;
 - v) sidusrühmades, pidades silmas riikidevahelist koostööd;
 - vi) kolmandate riikidega tehtavaks koostööks abi pakkumise kaudu;
 - vii) kaupade ja teenuste hankimise kaudu tervisekriisi korral;
- d) teabevahetus ja teabe levitamine, eelkõige:
 - i) vastastikune õpe heade tavade, uuenduslike lähenemisviiside, analüütilise tegevuse tulemuste ja vastastikuse hindamise tulemuste vahetamise ning võrdlusanalüüsi kaudu;
 - ii) suunised, aruanded, teabematerjalid ja meediakajastus artiklis 26 osutatud valdkondadega seotud algatuste kohta;
 - iii) teabesüsteemid, mille kaudu levitatakse artiklis 26 osutatud valdkondadega seotud tõendusmaterjale;
 - iv) nõukogu eesistujariigi üritused ja vastavad ettevalmistusmeetmed, konverentsid ja seminarid.

3. Teises lõigus osutatud meetmed on rahastamiskõlblikud vaid juhul, kui need toetavad mastaabisäästu saavutamist, kriisideks valmisoleku parandamist või kindlakstehtud, suurt lisaväärtust andvate parimate tavade kasutuselevõtmist, või kui nende eesmärk on tagada artikli 26 lõikes 3 osutatud valdkondi käsitlevate liidu eeskirjade rakendamine, nende täitmise tagamine ning nende eeskirjade hindamine ja läbivaatamine, kui see on vajalik.

Artikkel 28

Rahastamiskõlblikud üksused ja kulud

1. Lisaks finantsmääruse artiklis 197 sätestatud kriteeriumidele kehtivad üksuste suhtes järgmised rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid:

- (h) juriidilised isikud, kes on asutatud mõnes järgmistest riikidest:
 - i) liikmesriik või sellega seotud ülemeremaa või -territoorium;
 - ii) assotsieerunud riik;
 - iii) tööprogrammis nimetatud kolmas riik vastavalt lõigetes 3 ja 4 osutatud tingimustele;
- b) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon;

2. Füüsilised isikud ei ole rahastamiskõlblikud.

3. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole assotsieerunud riik, võivad erandkorras osaleda, kui see on vajalik konkreetse meetme eesmärkide saavutamiseks.

4. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole assotsieerunud riik, peaksid põhimõtteliselt ise kandma oma osalemiskulud.

5. Erandjuhtudel, otsuses 1082/2013/EL²⁷ määratletud tõsise piiriülese terviseohu põhjustatud kriisi korral võib mitteassotsieerunud riikides tekkinud kulusid lugeda erandkorras rahastamiskõlblikuks, kui need on nõuetekohaselt põhjendatud vajadusega peatada riski levikut, et kaitsta ELi kodanike tervist.

Artikkel 29

Juhtimine

Komisjon peab tervise edendamise, haiguste ennetamise ja mittenakkuslike haiguste ravi juhtrühmas või muus asjakohases komisjoni eksperdirühmas või sarnases üksuses liikmesriikide terviseametitega nõu terviseharu jaoks koostatud töökavade ning terviseharu prioriteetide, strateegiliste suunitluste ja rakendamise üle, samuti muude poliitikameetmete ja toetusmehhanismide tervisepoliitikaga seotud aspektide üle, suurendades seega nende üldist koostööla ja lisaväärtust.

III peatükk

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu suhtes kohaldatavad ühiseeskirjad

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta otsus nr 1082/2013/EL tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 2119/98/EÜ (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 293 5.11.2013, lk 1).

Artikkel 30

Assotsieerunud riikide osalemine tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harus ning terviseharus

1. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harus ning terviseharus võivad osaleda järgmised assotsieerunud riigid:

- (a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele;
- (b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid kooskõlas nende riikidele liidu programmides osalemiseks vastavates raamlepingutes, assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes kehtestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega ning liidu ja nende riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes sätestatud eritingimustega;
- (c) kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist harus, tingimusel et selle lepinguga
 - (1) on tagatud õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - (2) on ette nähtud programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide või programmiharude osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon. Need osamaksed loetakse vastavalt [uue finantsmääruse] [artikli 21 lõikele 5] sihtotstarbeliseks tuluks;
 - (3) ei ole kolmandale riigile antud otsustusõigust haru üle;
 - (4) on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

2. Peale selle võivad terviseharus osaleda Euroopa naabruspoliitika alla kuuluvad riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes.

Artikkel 31

ELi-poolse rahastamise vormid ja rakendamise meetodid

1. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harust ning terviseharust võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmääruse kohases vormis, eelkõige toetuste, auhindade ja hangetena ning vabatahtlike maksetena rahvusvahelistele organisatsioonidele, mille liige liit on või mille töös ta osaleb.

2. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rakendatakse otsese eelarve täitmise raames, nagu on sätestatud finantsmääruses, või eelarve kaudse täitmise raames koos finantsmääruse artikli [61 lõike 1 punktis c] osutatud organitega.

Toetuste andmisel võib finantsmääruse artiklis [150] osutatud hindamiskomisjon koosneda välisekspertidest.

3. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru kohased segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas [InvestEU määrusega] ja finantsmääruse X jaotisega.

4. Terviseharu raames võib anda ilma projektikonkurssi korraldamata otsetoetusi, et rahastada selge liidu lisaväärtusega meetmeid, mida kaasrahastavad pädevad asutused, kes vastutavad tervise eest liikmesriikides või programmiga ühinenud kolmandates riikides, või eraldi või võrgustikus tegutsevad avaliku sektori asutused ja valitsusvälised asutused, kelle kõnealused pädevad asutused on selleks volitanud.

5. Terviseharu raames võib anda ilma projektikonkurssi korraldamata otsetoetusi Euroopa tugivõrgustikele, mille on sellisena heaks kiitnud Euroopa tugivõrgustikke käsitlev liikmesriikide nõukogu heakskiitmismenetlusega, mis on sätestatud komisjoni 10. märtsi 2014. aasta rakendusotsuses 2014/287/EL, millega sätestatakse kriteeriumid Euroopa tugivõrgustike rajamiseks, kõnealuste tugivõrgustike ja nende liikmete hindamiseks ning selliste võrgustike rajamise ja hindamisega seotud teabe ja eksperditeadmiste vahetuse hõlbustamiseks.

Artikkel 32

Tööprogramm ja koordineerimine

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rakendatakse finantsmääruse artiklis [108] osutatud tööprogrammide kaudu. Tööprogrammis esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.

Komisjon soodustab sünergiat ning tagab koordineerimise ESF+ terviseharu ja reformide tugiprogrammi, sh reformitoetusvahendi ja tehnilise toetuse vahendi vahel.

Artikkel 33

Seire ja aruandlus

1. Kehtestatakse näitajad, mille abil jälgitakse harude rakendamist ja nende rakendamisel tehtud edusamme artiklis 4 sätestatud erieesmärkide ning artiklites 23 ja 26 sätestatud tegevuseesmärkide täitmisel.

2. Tulemusaruannete süsteem tagab, et harude rakendamise ja tulemuste jälgimiseks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja (kui see on asjakohane) liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte III lisas esitatud näitajate täiendamiseks või muutmiseks, kui seda peetakse vajalikuks harude rakendamise tulemusliku hindamise tagamiseks.

Artikkel 34

Liidu finantshuvide kaitse

Kolmas riik, kes osaleb programmis rahvusvahelise lepingu alusel tehtud otsuse kohaselt, annab vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust toimetada juurdlust, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlust.

Artikkel 35

Hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Harude vahehindamise võib teha siis, kui nende rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast harude rakendamise algust.
3. Rakendamisperioodi lõpul, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 5 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi harude lõpphindamise.
4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 36

Auditid

Auditid liidu rahalise toetuse kasutamise kohta, mille on teinud isikud või üksused, sh muud kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või organitelt, on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele.

Artikkel 37

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja sihipärast teavet.
2. Komisjon rakendab tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu ja nende meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harule ning terviseharule eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklites 4, 23 ja 26 osutatud eesmärkidega.

IV osa – Lõppsätted

Artikkel 38

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 15 lõikes 6, artikli 21 lõikes 5 ja artikli 33 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 15 lõikes 6, artikli 21 lõikes 5 ja artikli 33 lõikes 3 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast

selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes²⁸ sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 15 lõike 6, artikli 21 lõike 5 ja artikli 33 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 39

Komiteemenetlus eelarve jagatud täitmise alla kuuluva ESF+ haru puhul

1. Komisjoni abistab [tulevase ühissätete määruse] artikli [109 lõikes 1] osutatud komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 40

ELi toimimise lepingu artikli 163 alusel moodustatud komitee

1. Komisjoni abistab ELi toimimise lepingu artikli 163 alusel loodud komitee (edaspidi „ESF+ komitee“).
2. Iga liikmesriik nimetab maksimaalselt seitsmeks aastaks ühe valitsuse esindaja, ühe töötajate organisatsiooni esindaja, ühe tööandjate organisatsiooni esindaja ja iga liikme kohta ühe asendusliikme. Liikme puudumise korral saab asendusliige automaatselt õiguse komitee tööst osa võtta.
3. ESF+ komiteesse kuulub üks esindaja igast organisatsioonist, kes esindab töötajate organisatsioone ja tööandjate organisatsioone liidu tasandil.
4. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvast ESF+ harust toetuse andmisel peetakse ESF+ komiteega nõu tehnilise abi kavandatud kasutamise üle ja muude ESF+ puudutavate küsimuste üle, mis mõjutavad strateegiate rakendamist liidu tasandil.
5. ESF+ komitee võib esitada arvamusi:
 - a) küsimuste kohta, mis on seotud ESF+ panusega Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisse, sh riigipõhiste soovitude ja Euroopa poolaastaga seotud prioriteetidega (riiklikud reformikavad jne);
 - b) [tulevase ühissätete määrusega] seotud, ESF+ puudutavate küsimuste kohta;

²⁸ ELT L 123, 2.5.2016, lk 13.

- c) ESF+-iga seotud muude kui lõikes 4 osutatud küsimuste kohta, mille komisjon on talle suunanud.

ESF+ komitee arvamused võetakse vastu antud kehtivate hääle absoluutse enamusega ning neist teavitatakse Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed. Komisjon teatab ESF+ komiteele, millisel viisil ta on komitee arvamusi arvesse võtnud.

6. ESF+ komitee võib luua ESF+ iga haru jaoks töörühmad.

Artikkel 41

Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvat ESF+ käsitlevad üleminekusätted

Programmide ja tegevuste suhtes, mida programmitöö perioodil 2014–2020 toetatakse Euroopa Sotsiaalfondist ning Euroopa abifondist enim puudust kannatavate isikute jaoks, kohaldatakse jätkuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1304/2013,²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 223/2014³⁰ ning nende alusel vastu võetud õigusakte.

Artikkel 42

Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu käsitlevad üleminekusätted

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1296/2013³¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 282/2014³² tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.
2. Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek ESF+ ja selle eelkäijate (Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi ning liidu terviseprogrammi) alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 5 lõikes 6 ette nähtud kulusid [tehniline ja haldusabi], selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.
4. Tagasimaksed Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi (EaSI 2014–2020) alusel loodud rahastamisvahenditest investeeritakse määrusega XXX loodud InvestEU fondi sotsiaalvaldkonna haru rahastamisvahenditesse.

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 470).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks (ELT L 72, 12.3.2014, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1296/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning muudetakse otsust nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“ (ELT L 347 20.12.2013, lk 238).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 282/2014, millega luuakse liidu kolmas tervisevaldkonna tegevusprogramm aastateks 2014–2020 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1350/2007/EÜ (ELT L 86, 21.3.2014, lk 1).

Artikkel 43

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

[Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfond+ ja millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1304/2013 ja (EL) nr 223/2014]

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

Investeerimine inimestesse, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väärtustesse

Jaotis 07

Peatükk 07 02 – ESF+

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

☒ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest³³

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) on ELi peamine vahend inimestesse investeerimiseks ja see aitab oluliselt kaasa sotsiaalsemale Euroopale, tuues Euroopa tema kodanikele lähemale ja saavutades iga päev tulemusi nende inimeste aitamises, kes kannatavad meie ühiskonnas enim puudust. ESF+ aitab suurendada liikmesriikide sotsiaal-majanduslikku lähenemist, mis on vajalik tingimus ELi nõuetekohaseks toimimiseks stabiilse ja jätkusuutliku majandusliku ja poliitilise liiduna.

Pärast ESF+ määruse vastuvõtmist plaanivad liikmesriigid oma eelarveassigneeringuid kooskõlas juhistega, mille nad said eelnenud aasta Euroopa poolaasta raames. Uus programmitöö periood algab 1. jaanuaril 2021 ja komisjon on võtnud meetmeid, et kiirendada fondi rakendamist võimalikult palju – näiteks kaotati nõue anda korraldusasutuste nimetamisest komisjonile teada, mille abil välditakse viivitusi perioodil 2014–2020.

Ka rakendamine eelarve otsese täitmise korral algab kohe pärast programmi jõustumist.

1.4.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“

³³

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*): ELi lisaväärtus luuakse, kui investeeritakse valdkondadesse ja sihtrühmadesse, millesse muidu ei investeeritaks, laiendatakse olemasolevate meetmete ulatust, toetatakse uuenduste peavoolustamist ja suurendatakse liikmesriikide haldusasutuste suutlikkust. Leidub arvukaid tõendeid selle kohta, et ELi poliitikat, mille eesmärk on propageerida sotsiaalset ühtekuuluvust ja sotsiaalküsimusi, ei oleks ilma täiendavate ELi investeeringuteta rakendatud. Tänu ELi-poolsele rahastamisele on liikmesriigid investeerinud valdkondadesse, sihtrühmadesse ja reformidesse viisil, mis oleks vaid riikliku rahastamise abil võimatu. Kuigi tööhõive ja sotsiaalküsimustega tegelemise pädevus on peamiselt riigi tasandil, on meetmed osutunud probleemide ulatust ja mõju arvesse võttes tulemuslikumaks ja tõhusamaks siis, kui ELi tasandil toetatakse liikmesriikide jõupingutusi ja aidatakse edendada reforme, mis on kasulikud nii konkreetsetele riikidele kui ka kogu ELile.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*): Euroopa majanduse ja ühiskonna ees seisvad probleemid, eeskätt probleemid, mis on seotud tööhõive, hariduse, oskuste ja sotsiaalküsimustega, nõuavad jätkuvaid investeeringuid nendesse valdkondadesse. Algatuselt oodatakse, et see aitaks rakendada ELi poliitikat ja prioriteete kõnealustes valdkondades (nagu tööhõivesuunised ja Euroopa sotsiaalküsimuste samm), edendada parimaid tavasid ja koostööd (parandada poliitiliste otsuste tegemise ja rakendamise alast suutlikkust, hõlbustada riikidevahelist koostööd) ning ELi väärtusi (nagu võrdõiguslikkus ja sotsiaalne õiglus). Eeldatakse, et algatus aitab pikas perspektiivis kaasa liikmesriikide sotsiaal-majanduslikule lähenemisele ning muudab Euroopa majanduse ja ühiskonna vastupanuvõimelisemaks.

1.4.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Praeguse ja varasemate programmitöö perioodide hindamised ja seotud uuringud kinnitavad kõik käesoleva määrusega hõlmatud fondide tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, ELi lisaväärtust ja sidusust. Liikmesriigid on investeerinud poliitikavaldkondadesse, sihtrühmadesse ja reformidesse viisil, mis oleks vaid riikliku rahastamise abil võimatu. Eeskätt:

- ESFi 2000.–2006. aasta ja 2007.–2013. aasta järelhindamiste põhjal on ESFi investeeringud asjakohased, tõhusad ja tulemuslikud. ESFi vastavust ELi poliitikale ja prioriteetidele Lissaboni strateegia ja aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020“ raames suurendati aja jooksul. Samal ajal aitab ESF ühena struktuurifondidest kaasa aluslepingu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkide saavutamisele vahendite suurema kontsentreerimise kaudu. Näiteks vastutab ESF (koos seotud riikliku rahastamisega) 70 % aktiivsete meetmete eest 11 liikmesriigis;
- noorte tööhõive algatus (Youth Employment Initiative – YEI) suurendas teatavates ELi piirkondades mittetöötavate ja mitteõppivate noorte toetamise kaudu noorte tööhõive poliitika nähtavust ning sellega kaasnes mitmes liikmesriigis muutus poliitika kujundamises noortegarantii kavade loomise ja rakendamise toetamise kaudu;
- Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD) vahehindamise esialgsed tulemused, sh sidusrühmadelt saadud tagasiside näitavad, et toidu, materiaalse abi ja sotsiaalse

kaasatusega seotud tegevus, mida FEAD on toetanud, on muutnud olukorda enim puudust kannatavate isikute jaoks, sh nende isikute jaoks, kes võivad muidu jääda tavapärasest sotsiaalsest kõrvale või kes vajavad viivitamatut abi;

- Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi (European Union Programme for Employment and Social Innovation – EaSI) vahehindamine näitab, et selle eesmärgid on endiselt asjakohased, iseäranis finants- ja majanduskriisi tagajärjel tekkinud keerulises sotsiaal-majanduslikus kontekstis, ja et see oli tulemuslik asjaomaste sidusrühmadeni jõudmises, tulemuste loomises ja oma eesmärkide saavutamises.

Hindamised ja uuringud annavad siiski tõestust ka arvukate probleemide kohta, peamiselt vajaduse kohta suurema sidususe ja sünergia, paindlikkuse ja poliitika kooskõlastamise, tulemuslikkuse ja tulemustele orienteerituse ning lihtsustamise järele. Eeskätt tuleb lihtsustada rahastamist ja, suuremal või vähemal määral, vahendite kasutamist. Valdkonnad, millele tuleks keskenduda, on võetud kokku seadusandliku ettepanekuga kaasasolevas mõjuhinnaangus.

1.4.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Algatuse eesmärk on suurendada sünergiat ja sidusust ESF+ ja muude inimkapitali arendamisse investeerivate fondide vahel.

Euroopa Regionaalarengu Fondiga (ERF) jagab ESF+ eeskätt majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärgi. Koordineerimine tagatakse ühiseeskirjadega eelarve jagatud täitmise kohta sellistes valdkondades nagu programmitöö ja finantsjuhtimine. Jätkuvalt on võimalikud mitmest fondist rahastatavad programmid, et võimaldada integreeritud lähenemisviise programmitöös ja rakendamises. Ühiseeskirjad tagavad ka ERFi, ESF+, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (European Agricultural Fund for Rural Development – EAFRD) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) programmide ühilduvuse.

ESF+ ja Erasmus+ koostööd toetatakse aktiivsemalt määrustesse asjakohaste sätete lisamisega, mida täpsustatakse üksikasjalikult tööprogrammides ja programmijuhistes.

ESF + jätkab rändajate pikaajalise lõimimise toetamist, samal ajal kui Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (Asylum, Migration and Integration Fund – AMIF) katab lühiajalised vajadused.

ELi peamise inimkapitali ja oskustesse investeerimise vahendina aitab ESF+ koostoimes programmiga „Euroopa horisont“ jätkuvalt olulisel määral kaasa inimkapitali arendamisele teadusuuringutes ja innovatsioonis.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

☒ Piiratud kestusega

- ☒ kehtib 1.1.2021–31.12.2027
- ☒ Finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2021–2027 ja maksete assigneeringutele ajavahemikul 2021–2030.

☐ Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA, millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁴

☒ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☒ rakendusametite kaudu

☒ Eelarve jagatud täitmine

☒ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☒ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale (EIP) ja Euroopa Investeeringufondile (EIF);
- ☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☒ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☒ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

ESF+ jaotatakse kahe peamise haru vahel, millest üks kuulub eelarve jagatud täitmise alla ja hõlmab varasemaid ESFi, FEADi ja YEI programme, ning teine eelarve otsese ja kaudse täitmise alla ja koondab varasemate EaSI ja tervishoiuprogrammide meetmeid.

ESF+ rakendamiseks jätkatakse praegusi meetmeid rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu ÜRO asutused, eeskätt Maailma Terviseorganisatsioon (WHO), ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) ja Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (ILO).

³⁴

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Lisaks võidakse uusi ettenähtud riikidevahelise koostöö meetmeid rakendada eelarve kaudse täitmise raames, olenevalt ESFi korraldusasutustest.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Eelarve jagatud täitmise korral määratakse ühised väljundid ja tulemusnäitajad kindlaks programmi tasandil. Liikmesriikide ametiasutused edastavad ühiste väljund- ja tulemusnäitajate kohta käivaid andmeid komisjonile kuus korda aastas. Nende järjepidevust kontrollitakse. Auditeeritakse seireks, hindamiseks, finantsjuhtimiseks ja kontrollimiseks mõeldud andmete kogumise, salvestamise ja säilitamise süsteemi usaldusväärsust.

Eelarve otsese või kaudse täitmise raames töötatakse tulemusraamistikud välja varasemate EaSI ja tervishoiuraamistike põhjal, et tagada andmete tõhus, tulemuslik ja õigeaegne kogumine.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.*

Ühissätete määruse eelnõu näeb komisjoni makseid ette eelmaksete, vahemaksete ja raamatupidamisarvestuse kontrollimisele ja heakskiitmisele järgnevate maksete kujul. Eelmakseid tehakse kord aastas ühissätete määruuses ettenähtud protsendimäärasid järgides. Vahemaksed arvutatakse rakenduskavas kokkulepitud kaasrahastamismäärade põhjal prioriteetide kaupa. Erinevalt praegusest programmitöö perioodist on vahemaksete taotluste arv piiratud neljale aasta kohta ja need esitatakse kord kvartalis.

Ühissätete määruse eelnõu näeb vahemaksete tegemiseks ette erinevaid võimalusi, olenevalt sellest, kas programmi rakendamine põhineb liikmesriigi deklareeritud tegelikel kulutustel või lihtsustatud kuluvõimalusel või tingimuste täitmisel.

Ühissätete määruse eelnõu (eelarve jagatud täitmine) põhineb programmitöö perioodi 2014–2020 omal. Siiski on pakutud välja teatavaid meetmeid, mille eesmärk on lihtsustada rakendamist ning vähendada liikmesriikide ja nende toetusesaajate auditeerimiskoormust. Need meetmed on seotud fondide haldamisega korraldusasutuse poolt, kes, nagu on välja pakutud, teeb haldamise kontrolli riskianalüüsi põhjal. Teiseks võib korraldusasutus teatud tingimustel otsustada rakendada riiklike menetlustega kooskõlas olevat tõhusamat kontrollikorda ilma komisjoni eelneva loata. Lisaks on kõrvaldatud määramisprotsess, mis peaks kiirendama programmide rakendamist.

Ühissätete määruse eelnõu ei näe ette sertifitseerimisasutuse, vaid raamatupidamisarvestuse üksuse olemasolu. Selle põhjendus on vähendada haldustööd riigi tasandil.

Deklareeritud kulude auditeerimise seisukohast sisaldab ühissätete määruse ettepanek teatavaid elemente, mille eesmärk on vältida sama tegevuse/kulu mitmekordset auditeerimist.

Ühissätete määruse eelnõu eeskirjade kohaselt sertifitseeritakse vahemaksed komisjonile pärast juhtimissüsteemide kontrollide läbiviimist (toetusesaajate esitatud kulunõuete riskipõhise valimi põhjal), kuid sageli enne kohapealseid põhjalikke juhtimissüsteemide kontrolle või järgnevaid auditeerimistoiminguid.

Sellest tuleneva rahastamiskõlbmatute kulude hüvitamise riski leevendamiseks on ettepanekutes ette nähtud erinevaid meetmeid.

1) Komisjoni vahemaksete ülempiiriks seatakse jätkuvalt 90 % liikmesriigile eraldatud summast, sest selleks hetkeks on toimunud ainult osa siseriiklikest kontrollitoimingutest. Ülejäänud summa makstakse pärast iga-aastast raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist, kui on saadud auditeerimistõendid ning korraldus- ja auditeerimisasutus on andnud piisava kinnituse. Eeskirjade eiramised, mille komisjon või Euroopa Kontrollikoda avastab pärast seda, kui korraldus- või sertifitseerimisasutus on edastanud sertifitseeritud aastaaruanded, võivad tuua kaasa netokorrektsiooni.

2) Säilib raamatupidamisarvestuse iga-aastase kontrollimise ja heakskiitmise ning lõpule viidud tegevuste või kulutuste iga-aastase lõpetamise nõue, mis annab liikmesriikide ja piirkondade ametivõimudele lisastiimuli tegelda kvaliteedikontrolliga õigeaegselt, pidades silmas raamatupidamisarvestuse iga-aastast sertifitseerimist komisjoni jaoks.

Programmi terviseharu ning tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru rakendatakse eelarve otsese ja kaudse täitmise kaudu, kasutades selleks finantsmäärusega ette nähtud rakendusviise, milleks on peamiselt toetused ja hanked. Eelarve otsene täitmine võimaldab otsekontaktide loomist toetusesaajate/töövõtjatega, kes osalevad otseselt tegevustes, mida tehakse liidu poliitika hüvanguks. Komisjon tagab rahastatavate meetmete tulemuste otsese seire. Rahastatavate meetmetega seotud maksete tegemise korda kohandatakse vastavalt finantstehingutega seotud riskidele. Komisjoni kontrollide tulemuslikkuse, tõhususe ja säästlikkuse tagamiseks on strateegia suunatud eel- ja järelkontrollide tasakaalule.

Eelarve otsese ja kaudse täitmise puhul teevad lisaks välisaudiitorid kohapeal järelauditid tehingute valimi kohta. Selliste tehingute valimisel ühendatakse riskianalüüs ja juhuslik valik.

2.2.2. Teave tuvastatud ohtude ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.

Piiratud kontrollikeskkond võib veamäära suurendada. Eeldatakse, et seda riski saab leevendada hüvitistele piirmäära kehtestamise ja raamatupidamisarvestuse iga-aastase kontrolliga. Samas on tõenäoline, et korrektsioonid riigi tasandil on suuremad, mis põhjustab liikmesriigi tasandil frustratsiooni. Seda frustratsiooni võib suurendada ka asjaolu, et ajakohane ühissätete määrase eelnõu kohustab korraldusasutusi tegema kontrollide riskipõhisel meetodil, mitte 100 % põhjal nagu varem. See nõue võib lisaks olla vastuolus kehtivate siseriiklike õigusaktidega, mis nõuavad deklareeritud kulude põhjalikku kontrolli (ka vastavate riiklike vahendite puhul). Tegu võib olla elemendiga, mida ei ole ettepanekus piisavalt arvesse võetud.

Sertifitseerimisasutuse kõrvaldamine kaotab lisafiltri kantud kulude haldamisest ja kontrollimisest. Kahe eelmise programmi perioodi jooksul mängisid sertifitseerimisasutused olulist rolli, sest sõelusid välja rahastamiskõlbmatud kulud ja tegid vajaduse korral täiendavaid finantskorrektsioone. Praegune ühissätete määrase ettepanek ei leevenda seda riski.

Väiksem auditikoormus võib põhjustada jääkvigade tuvastamata jäämist ja võib seega kahjustada komisjoni kinnitamismenetlust. Meie arvates ei leevendata riski, eeskätt seetõttu, et proportsionaalne kontrollikord piirab ka komisjoni kontrollivolitusi. Eeldame seega, et seadusandja on kõnealuse riski heaks kiitnud.

Eelarve otsese ja kaudse täitmise puhul keskendutakse riigihankelepingute sõlmimisele ja samal ajal nähakse ette arvukaid toetusi konkreetsetele tegevustele ja organisatsioonidele.

Riigihankelepingud sõlmitakse peamiselt sellistes valdkondades nagu uuringud, andmekogumine, hindamist käsitlevad lepingud, koolitus, teabekampaaniad, IT- ja kommunikatsiooniteenused, rajatiste haldus jne. Töövõtjateks on peamiselt konsultatsioonifirmad ja muud eraettevõtted, millest paljud on väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad; terviseharus on tegevad instituudid ja laboratooriumid, nagu ka peamised töövõtjad.

Toetusi antakse peamiselt valitsusvälistele organisatsioonidele, riiklikele ametitele, ülikoolile jt tugiteenusteks. Subsideeritud projektid ja tegevused viiakse tavaliselt ellu ühe kuni kolme aasta jooksul.

Peamised riskid on järgmised:

- eraldatud vahendite ebatõhusa või mittetulusa kasutamise oht nii toetuste (rahastamiseskirjade keerukus, eeskätt väikeettevõtjate puhul) kui ka hangete puhul (konkureerida võib vaid piiratud arv ettevõtjaid, kellel on nõutavad erialateadmised, mis ei paku piisavat võimalust võrrelda hinnapakumisi osades sektorites);
- oht komisjoni mainele, kui avastatakse pettus või kuritegevus; kolmandate isikute sisekontrollisüsteemid tagavad üksnes osalise kindluse, kuna eri töövõtjaid ja toetusesaajaid on väga palju ja kõik nad kasutavad oma kontrollisüsteeme, mis on tihti peale üsna väikesemahulised.

Komisjon sätestas sisemenetlused, mille eesmärk on katta eespool kindlaks tehtud riskid. Sisemenetlused on täielikult kooskõlas finantsmäärusega ning nende puhul võetakse arvesse pettusevastaseid meetmeid ning kulude ja tuludega seotud asjaolusid. Komisjon jätkab selles raamistikus eelarve täitmise täiustamise ja tõhususe suurendamise võimaluste uurimist. Kontrolliraamistikul on järgmised põhitunnused.

Kontrollid enne projektide rakendamist ja rakendamise ajal:

- kasutatakse komisjonis väljatöötatud toetus- ja teenuslepingunäidiseid. Neis on sätestatud erinevad kontrollisätted, näiteks auditeerimistunnistused, finantstagatised, kohapealsed auditid ja Euroopa Pettustevastase Ameti (European Anti-Fraud Office – OLAF) kontrollid. Lihtsustatakse kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirju, näiteks ühikuhindade, ühekordsete maksete, kuludega sidumata osamaksete ja muude finantsmääruse pakutavate võimaluste abil. See vähendab kontrollikulud ja suunab tähelepanu kontrollidele suure riskiga valdkondades;
- kõik töötajad kirjutavad alla hea halduskäitumise koodeksile. Valikumenetluses või toetuslepingute haldamises osalevad töötajad allkirjastavad (ka) deklaratsiooni huvide konflikti puudumise kohta. Personali koolitatakse korrapäraselt ning parimate tavade vahetamiseks kasutatakse võrgustikke;
- projekti tehnilist rakendamist kontrollitakse korrapäraselt töövõtjate ja toetusesaajate tehniliste arenguaruannete põhjal; lisaks on konkreetsest juhtumist olenevalt ette nähtud töövõtjatega/toetusesaajatega kohtumised ja kohapealsed külaskäigud.

Kontrollid projekti lõpus: tehakse järelauditeid, et kontrollida kohapeal kulunõuete rahastamiskõlblikkust. Nende kontrollide eesmärk on ennetada, avastada ja parandada finantstehingute seaduslikkuse ja korrektsusega seotud olulisi vigu.

Kontrollide suure mõju saavutamiseks nähakse auditeeritavate toetusesaajate valimisel ette kombineerida riskipõhine valimine juhuvalikuga ja pöörata kohapealse auditi ajal alati võimaluse korral tähelepanu tegevuslikele aspektidele.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Raamatupidamisfunktsiooni võimalus, mis võimaldaks liikmesriikidel säästa suure osa praegustest sertifitseerimisega seotud kuludest, mis moodustavad 4 %, haldus- ja kontrollisüsteemide funktsioonide vähendamise tõttu;

- lihtsustatud kulude ja kuludega sidumata lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamine, mis vähendab halduskulusid ja -koormust kõikidel tasanditel, nii haldusasutuste kui ka toetusesaajate jaoks;

- proportsionaalne kontrollikord juhtimiskontrollide (riskipõhine) ja auditite jaoks;

- iga-aastane tegevuste lõpetamine, mis vähendab dokumentide kontrolliotsustabelise säilitamise kulusid haldusasutuste ja toetusesaajate jaoks.

Seega oodatakse üldkokkuvõttes, et ettepanekute tulemusena jagunevad kontrollikulud ümber (jäädes ligikaudu 2 % juurde kõigist hallatavatest vahenditest), kuid ei suurene ega vähene.

Eelmise programmi (selle harude) rakendamisega saadud kogemust ja uue programmi peamisi aspekte arvesse võttes hinnatakse, et programmi rakendamise riskid peaksid jääma küllaltki muutumatuks. Tänu toetuste ja hangete, eel- ja järelkontrollide, dokumendipõhiste kontrollide ja kohapealsete auditite kombinatsioonile oodatakse, et kvantifitseeritav keskmine jääkvigade määr jääks alla 2 %.

Eelarve otsese ja kaudse täitmise puhul moodustavad soovitud tasemel kontrollimise aastased kulud umbes 4 kuni 7 % tegevuskulude aastaeelarvest. Arvestades kontrollitavate tehingute suurt arvu, on see põhjendatud. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja tervishoiu valdkonnas hõlmab eelarve otsene täitmine paljude lepingute sõlmimist ja meetmetoetuste määramist ning paljude tegevustoetuste maksmist valitsusvälistele organisatsioonidele ja ametiühingutele. Nende tegevustega seotud oht puudutab (eelkõige) väiksemate organisatsioonide suutlikkust kulusid tulemuslikult kontrollida.

Viie aasta andmete põhjal oli eelarve otsese täitmise korral makstavate toetuste kohapealsete auditite veamäär 1,8 % ja kokku, võttes arvesse hangete madalat riskimäära, alla 1 %. Sellist veamäära peetakse vastuvõetavaks, sest see on allpool olulisusnivood (2 %).

Programmi kavandatavad muudatused ei mõjuta seda, kuidas assigneeringuid praegu hallatakse. Praegune kontrollimissüsteem on osutunud sobivaks, et vältida ja/või tuvastada vigu ja/või rikkumisi ning vigade või rikkumiste erinemise korral need parandada. Seepärast võib eeldada, et veamäärad jäävad samale tasemele kui varem.

2.3. **Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed**

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Eelarve otsese, kaudse ja jagatud täitmisega seotud meetmete puhul astub komisjon vajalikke samme tagamaks, et kaitstakse Euroopa Liidu finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetustegevusega, tõhusa kontrolliga ja rikkumiste avastamise korral alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega.

Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda on rahastatud liidu vahenditest. OLAFil on luba kontrollida ja inspekteerida kohapeal ettevõtjaid, kes on sellise rahastamisega otse või kaudselt seotud.

Komisjon rakendab lisaks rida meetmeid, näiteks:

- programmi rakendamises tulenevates otsustes, kokkulepetes ja lepingutes antakse komisjonile, sealhulgas OLAFile ja kontrollikojale, sõnaselgelt pädevus teha auditeid, kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi;

- konkursikutse / hankemenetluse hindamise etapis kontrollitakse toetuse taotlejaid ja pakkujaid avaldatud menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumide alusel, lähtudes deklaratsioonidest ning varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemist (Early Detection and Exclusion System – EDES);

- kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirju lihtsustatakse kooskõlas finantsmääruse sätetega;

- kõiki lepingute haldamisega seotud töötajaid ning toetusesaajate deklaratsioone kohapeal kontrollivaid audiitoreid ja kontrollijaid koolitatakse korrapäraselt pettuse ja eeskirjade eiramisega seotud küsimustes.

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat rakendab meetmeid komisjoni pettusevastase strateegia (Commission's Anti-Fraud Strategy – CAFS) raames.

Eelarve otsese täitmise puhul uuendati pettuseriski hindamist (Fraud-Risk-Assessment – FRA) 2016. aastal. Toetuse andmise menetlus hõlmab mitmeid pettuse avastamise elemente, nagu nelja silma põhimõtte ulatuslik rakendamine; toetuse andmise menetluse õigsuse ja läbipaistvuse kontrollimine; üksikasjalike menetluste kasutamine huvide konflikti vältimiseks; määruse 1605/2002 põhjal kontrollimine, kas taotlejaid on musta nimekirja kantud; IT-vahendite, nagu EDES ja ARACHNE kasutamine ning muude pettuse märkide otsimine.

Struktuurifondide rakendamisel eelarve jagatud täitmise kaudu on regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadil; tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadil ning merendus- ja kalandusasjade peadirektoraadil konkreetsem ühine pettusevastane strateegia (Joint Anti-Fraud Strategy – JAFS) aastateks 2015–2020. Struktuurifondide jaoks on ühissätete määruses (artikli 125 lõike 4 punkt c) ajavahemikuks 2014–2020 sätestatud konkreetne regulatiivne pettusevastane nõue. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat kinnitab oma kontrolli- ja auditeerimiskohustuse kaudu, et liikmesriigid on loonud ja tulemuslikult kasutanud haldus- ja kontrollisüsteeme, millega tagatakse, et rahalisi vahendeid kasutatakse tõhusalt ja nõuetekohaselt, et tagada kulude seaduslikkus ja korrektsus. Liikmesriigid on kohustatud probleemidest teada andma eiramisjuhtumite haldamise süsteemi (Irregularity Management System – IMS) kaudu. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat jälgib riigi tasandi meetmeid pettusevastases võitluses ja rakendab vajaduse korral meetmete puudumise tõttu

sanktsioone finantskorrektsiooni otsustega, mis on seotud ESFi kaudu asjaomasele programmile antud toetusega, nt OLAFi aruannete ja soovitude järelmeetmete raames. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat annab lisaks juhiseid korraldusasutustele, sh pettuseriski hindamise vahendi. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat levitab riskihindamisvahendit ARACHNE aktiivselt liikmesriikidesse.

Pärast välistöövõtja tehtavat uuringut, mis viiakse lõpule 2018. aasta keskpaigaks, vaadatakse JAFS läbi ning ajakohastatakse tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi panust komisjoni pettusevastase võitluse strateegiasse.

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi meetmetele panevad punkti horisontaalsed meetmed, nagu sisekoolitused pettusest teadlikkuse (pettuse märgid) ja pettuse ennetamise kohta.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Investeeringid inimestesse, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väärtustesse	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid ³⁵	Kandidaatriigid ³⁶	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
2	07 01 xx ESF+ eelarve jagatud täitmine – toetuskulud	Liigendamat	Jah	Jah	Ei	Ei
2	07 01 01 yy – ESF+ tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon ja tervis – toetuskulud	Liigendamat	Jah	Jah	Jah	Ei
2	07 02 xx – ESF+ eelarve jagatud täitmine	Liigendatud	Ei	Ei	Ei	Ei
2	07 02 xx xx – ESF+ eelarve jagatud täitmine – tegevuse tehniline abi	Liigendatud	Ei	Ei	Ei	Ei
2	07 02 xz – ESF+ tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon	Liigendatud	Jah	Jah	Jah	Ei
2	07 02 yy – ESF+ – tervis	Liigendatud	Jah	Jah	Jah	Ei

³⁵ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

³⁶ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	2	Investeerimine inimestesse, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väärtustesse
--	---	--

KOKKU			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. a astat	KOKKU
07 02 xx – ESF+ eelarve jagatud täitmine	Kulukohustused	(1)									
	Maksed	(2)									
07 02 xy – ESF+ eelarve jagatud täitmine – tegevuse tehniline abi	Kulukohustused	(1)									
	Maksed	(2)									
07 01 xx ESF+ eelarve jagatud täitmine – toetuskulud	Kulukohustused = maksed	(3)									
07 02 xz – ESF+ tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon	Kulukohustused	(1)	99,444	101,493	103,583	105,714	107,889	110,106	111,771		740,000
	Maksed	(2)	27,593	58,577	76,326	81,034	83,439	85,282	86,869	240,880	740,000
07 02 yy – ESF+ – tervis	Kulukohustused	(1)	48,547	49,659	51,793	52,950	54,130	55,334	58,237		370,650
	Maksed	(2)	5,170	23,504	33,802	41,064	44,539	47,846	50,121	124,604	370,650

07 01 01 yy ESF+ tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon ja tervis – toetuskulud ³⁷	Kulukohustused = maksed	(3)	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050		63,350
Programmi vahendite assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+3	157,041	160,202	164,426	167,714	171,069	174,490	179,058		1 174,000
	Maksed	=2+3	41,813	91,131	119,178	131,148	137,028	142,178	146,040	365,484	1 174,000

ESF+ eelarve jagatud täitmise osa assigneeringud on üksikasjalikult esitatud ühissätete määruse tööjõu-uuringus.

Tervishoiuks eraldatavate vahendite osas võidakse programm (osaliselt) delegeerida täitevasutusele, tingimusel, et tehakse kulude-tulude analüüs ja võetakse vastu asjakohased otsused ning seotud haldusassigneeringuid programmi rakendamiseks komisjonis ja täitevasutuses kohandatakse vastavalt.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud õigusaktile lisatava finantssselgituse lisas (sise-eeskirjade V lisa), ja laadida see üles DECIDE võrku talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. a aastat	KOKKU
Inimressursid	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207		638,448
Muud halduskulud	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073		35,514

³⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU – Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280		673,962
--	--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--	----------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tervise ja toiduohutuse peadirektoraat		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. a astat	KOKKU
Inimressursid		1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435		10,045
Muud halduskulud		0,108	0,108	0,108	0,108	0,108	0,108	0,108		0,756
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU - Tervise ja toiduohutuse peadirektoraat	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	1,543	1,543	1,543	1,543	1,543	1,543	1,543		10,801

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

KOKKU		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. a astat	KOKKU
Inimressursid		92,642	92,642	92,642	92,642	92,642	92,642	92,642		648 493
Muud halduskulud		5,181	5,181	5,181	5,181	5,181	5,181	5,181		36,270
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	97,823	97,823	97,823	97,823	97,823	97,823	97,823		684,763

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. a astat	KOKKU
--	--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------------------------------	--------------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	254,864	258,025	262,249	265,537	268,892	272,313	276,881		1 858,763
	Maksed	139,636	188,954	217,001	228,971	234,851	240,001	243,863	365,484	1 858,763

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat

Personali puhul põhinevad allpool esitatud näitajad tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadile 2018. aastal eraldatud assigneeringul (SEC(2017)528), millest on lahutatud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (European Globalisation Fund – EGF) määratud töötajad, kelle kohta tehakse eraldi ettepanek COM(2018)XXX.

Kõiki üldvahendeid muude halduskulude, sh EGFiga seotud kulude jaoks on näidatud allpool.

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	91,207	638,448
Muud halduskulud	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	5,073	35,514
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 vahesumma	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	96,280	673,962

Tervise ja toiduohutuse peadirektoraat

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	1,435	10,045
Muud halduskulud	0,108	0,108	0,108	0,108	0,108	0,108	0,108	0,756
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 vahesumma	1,543	1,543	1,543	1,543	1,543	1,543	1,543	10,801

KOKKU

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	92,642	92,642	92,642	92,642	92,642	92,642	92,642	648,493
Muud halduskulud	5,181	5,181	5,181	5,181	5,181	5,181	5,181	36,270
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 vahesumma	97,823	97,823	97,823	97,823	97,823	97,823	97,823	684,763

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

KOKKU

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud ³⁸								
Inimressursid								
Muude halduskuludega seotud assigneeringud	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	63,350
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävate kulude vahesumma	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	9,050	63,350

KOKKU	106,873	106,873	106,873	106,873	106,873	106,873	106,873	748,113
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

ESF+-i koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise osa assigneeringud on üksikasjalikult esitatud ühissätete määruse tööjõu-uuringus.

³⁸ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektooraat							
Komisjoni peakorteris ja esindustes	599	599	599	599	599	599	599
Delegatsioonides	0	0	0	0	0	0	0
Teadustegevus	0	0	0	0	0	0	0
Tervise ja toiduohutuse peadirektooraat							
Komisjoni peakorteris ja esindustes	9	9	9	9	9	9	9
Delegatsioonides	0	0	0	0	0	0	0
Teadustegevus	0	0	0	0	0	0	0
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad KOKKU (ametnikud ja ajutised töötajad)							
Komisjoni peakorteris ja esindustes	608	608	608	608	608	608	608
Delegatsioonides	0	0	0	0	0	0	0
Teadustegevus	0	0	0	0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ³⁹							
Rubriik 7							
Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektooraat							
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris	71	71	71	71	71	71
	- delegatsioonides	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Rahastatakse programmi vahenditest ⁴⁰	- peakorteris						
	- delegatsioonides	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Tervise ja toiduohutuse peadirektooraat							
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris	2	2	2	2	2	2
	- delegatsioonides	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Rahastatakse programmi vahenditest ⁴¹	- peakorteris	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
	- delegatsioonides	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Teadustegevus		Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata

³⁹ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁴⁰ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

⁴¹ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

Muu (täpsustage)	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
Koosseisuvälised töötajad KOKKU (täistööajale taandatud töötajate arv)	73	73	73	73	73	73	73
KÕIK KOKKU	681	681	681	681	681	681	681

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Programmijuhtimine, finantsküsimumused ja audit
Koosseisuvälised töötajad	Programmijuhtimine, finantsküsimumused ja audit

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
EMP/EFTA	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kandidaatriigid	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kolmandad riigid, sh naaberriigid	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
- ☐ omavahenditele
- ☐ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikkel							

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[...]

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

[...]

⁴²

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.